

Del Laisvės Pirkime Karo Bonus!

DABARTIES BILDESIUOS

Pora Liūdny Sukakčių

MAKE EVERY PAY DAY BOND DAY
Join The Pay-Roll SAVINGS PLAN

DARBININKAS

AMERIKOS LIETUVIŲ R. K. SVENTO JUOZAPO DARBINIKŲ SAJUNGOS ORGANAS

DARBININKAS
Lithuanian Semi-Weekly Newspaper
Published every TUESDAY and FRIDAY
366 Broadway, S. Boston 27, Mass.

VOL. XXVIII — No. 73.

TEL. SOUTH Boston 2680

ANTRADIENIS (Tuesday) RUGSĖJIS (September) 28 D., 1943 M.

TEL. SOUTH Boston 2680

FIVE CENTS

Paruošė Centralinės-Pietrytinės Europos Unijos Planą

Londonas, rugs. 27 — Šiomis dienomis paruoštas centralinės ir pietrytinės Europos unijos planas. Pagal tą planą į uniją būtų įtrauktos devynios šalys, kurios sudarytų federalinę organizaciją. Toji federalinė unija turėtų vieną užsienio politiką, vieną armiją ir vieną ekonominę politiką. Būtų vienas nepriklausomas unijos teismas, kuris spręstų tarpvalstybinius nesutarimus ir priverstų laikytis unijos kriminalių įstatymų.

Ši federalinė unijos planą paskelbė Dunojaus unija, neoficialė politinių vadų ir ekspertų organizacija, vadovaujant Britui, M. Phillips Price, parlamento nariui. Komiteta, kuris šį planą paruošė, sudaro šie: kunigaikštis Michael Karolyj, buvęs vengrų premieras; Adam Ciolkosz, socialistas Lenkų Tautinės Tarybos narys; prof. Victor Cornea, laisvas rumunų vadas, ir Milan Gavrilovitch, buvęs teisingumo ministras Jugoslavijos valdžios išstremime.

Pagal tą planą visos šalys sudarytų demokratinę valdžią, kurios kolektyviai dalyvautų palaikyme Europinės sistemos saugumo, numatyto Atlanto Čarterij ir Anglų-Sovietų sutartyje.

Yra pasiūlyta, kad unija turėtų du parlamentus, skyrius, būtent, panašiai kaip Amerikoje, legislatūrą ir senatą. Į Senatą būtų renkami atstovai lygiu skaičiumi iš kiekvienos valstybės. Unijos ministrų kabinetas būtų atsakomyingas Kongresui, ir kiekvienos valstybės prezidentas būtų paeiliui kas met unijos prezidentu.

Įdomu, kurios šalys pagal tą planą įeitų į tą centralinės ir pietrytinės Europos uniją?

20,000 Italy Pabėgo Šveicarij

Bern, Šveicarija, rugs. 27 — Oficialiai praneša, kad nuo Italijos pasidavimo maždaug 20,000 italy, civilių ir kareivių, pabėgo į Šveicariją.

Lawrence Lietuviai Išpirko Karo Bonų Už \$10,000

Užregistravo Pirktus Bonus \$184,000 Sumoje

Sekmadienį, rugsėjo 26 d., Šv. Pranciškaus lietuvių parapijos svetainėje, Lawrence, Mass., įvyko Federacijos skyriaus su da pilniausią laisvę bedieviams (bezbožninkams) veikti prieš tikinčiosius. Rusijoje visos katalikų bažnyčios, išskyrus Amerikos piliečių bažnyčią Mas-koje, uždarytos; kunigai nužudyti arba nukankinti ar kankinami koncentracijos stovyklose ar prie sunkių darbų prikinti.

Romoje Gyvena Min. Lozoraitis — Sukaktuvininkas

(LKFSB) Paskutinieji nepaprasti įvykiai Romoje atkreipė mūsų visų dėmesį į tą miestą. Šia proga mes prisimename, kad Romoje, Lietuvos atstovybėje prie Vatikano, yra apsigyvenęs buvęs Lietuvos užsienio reikalų ministras, o vėliau Lietuvos įgaliotas ministeris Italijoje — St. Lozoraitis. Šis gabus lietuvių diplomatas yra dar, palyginamai, jaunas: rugsėjo 5 d. jam suėjo 45 m. amžiaus.

ruoštos prakalbos ir masinis susirinkimas. Tame susirinkime kalbėjo trys redaktoriai, būtent, kun. Justinas Vaškys, O. F. M., "Varpelio" redaktorius; p. Juozas B. Laučka, "Amerikos" redaktorius; p. Antanas F. Kneizys, "Darbininko" redaktorius; kleb. kun. Pranciškus Juras ir kun. Jonas Skalandis.

Programos vedėju buvo p. K. Venčius, Federacijos skyriaus pirmininkas. Muzikai Povilui Sakui vadovaujant ir akompanuojant, sugiedota Amerikos ir Lietuvos himnai, ir taipgi dvi seseris, pp. Zolubaitės sudainavo porą dainelių.

Programą pildant, J. V. pašto pareigūnai ir vietinės panelės pardavinėjo karo bonus ir registravo jau ankščiau nupirktus. Tą dieną parduota už apie \$10,000 karo bonų ir užregistruota ankščiau pirktus bonus \$184,000.00 sumoje.

Lietuvos reikalams suaukojo virš \$40.00.

Šv. Rožančiaus Karalienė

Kiekvienas geras darbas, o ypač širdinga malda, Dievo akyse yra maloni, brangi ir žmonėms naudinga labai. Tą mes žinome gerai iš mūsų gyvenimo tikros praeties. Kuomet meldėmės ir gavome tą, ko maldavom karštai.

Krikščionijos amžių bėgyje, daug įvairių maldų yra sukurta. Visokiems prašomiems kūno ir sielos reikalams... Bet turbūt pasaulyje nėra gražesnės maldos, Kaip dažnai ir dievotai kalbėti — šv. Rožančių.

Pats vardas rožančius paėina nuo žodžio "rožė", Kuri yra gražiausi iš visų gėlių kitų, Tat ir rožančiaus karolėliai yra dvasinės rožės, Kurios puošia Mariją, mūsų sielą ir yra tikrieji mūsų perlai dan-

Kad tai yra tiesa, o ne šiaip jau išradimas dievotas, [guje. Pati šv. Panelė Marija pareiškė iškilmingai, aiškiai, Ir per savo ištikimąjį tarną, Šv. Dominiką, 1212 met. pasauliui pavedė kalbėti rožančių viešai.

Šioje žemėje daugelyje Marijos apsiširdinimų tikrų, Visur mes Ją matome su garbingu rožančių rankose: Ar šv. Dominikui, ar de la Salle kalne 1846 m. mažiems piemenėliams, Ar stebuklingame Liurdo urve šv. Bernadetai 1858 m. apsiširdiku-

Daug herėzijų, klaidatikų ir kitokių Bažnyčios priešų [sia. Šv. rožančiaus pagalba tikrai yra nugalėta; Daug sielų iš skaitstyklės, daug nelaimės, ligos, Nulūdime ir gyviesiems žmonėms Dievo malonių išprašyta.

Užtat ir šv. Bažnyčia tos kilnios minties vedama, Net vieną — SPALIŲ — mėnesį tam tikslui paaukavo, Kad per šv. rožančių pagerbtumėm netik Karalienę Dangaus, Bet ir sau daug malonių Jos galingu užtarymu išprašytumėm.

Šiandiena nerasi bažnyčios, net ir menkiausios koplyčios Pasaulyje, — vyrų, moterų vienuolių gausių, Net ir šiaip jau gerų, dievotų žmonių ir šeimynų, Kurie dažnai ir dievotai nekaltai rožančio šventaus.

Taigi, šime spalvi mėnesyje ir kiekvienas iš mūsų Teneapleidžia KASDIEN tos praktikos šventos, išganingos, Kad ar bažnyčioj viešai, ar privačiai namuose, Atkalbėkime šv. rožančių kilniai garbei Marijos.

Per šv. rožančių išprašysim savo sielai ramybės, Santaiką, šventumą, kilnumą šeimoms ir mūsų Tautai, Per jį išmaldausim trokštamą TAIKĄ, kraujuose paskendusiam Pasauliui, o taipgi laisvę, liuosybę tėvynei LIETUVAI.

Mūsų gyvenimo dienoms jau artėjant prie grabo, Atgulus į lovą priešmirtinės ir skaudžios ligos... Kaip bus linksma, malonu ir saldų mūsų širdžiai-sielai, Kuomet šv. rožančiaus Karalienės turėsim sau už brangią Globėją.

O, brangioji Marija, šv. rožančiaus Karalienės galinga! Užtaryk Tu už mus ir suteik dums tos Tavo malonės, Kad dažnai kalbant rožančių, dalykų gautumėm prašomų, Ir kad su juomi, tarsi kokiui stebiklingu raktu, Dangaus Karalystę atsirakintumėm sau po mirties AMŽINAI!

Padangės Aras.

Vokiečiai Patys Sužalojo Tris Nacių Karo Laivus

Londonas, rugs. 27 — Iš Stockholmo Reuters žinių agentūra praneša, kad Italijos laivynui pasidavus, trys vokiečių didieji karo laivai, būtent, Tirpitz, Scharnhorst ir Luetzow tapo sužaloji. Patys vokiečiai atliko sabotažo darbą Norvegijos uoste.

Kol kas nesužinota kiek vokiečiai padarė nuostolių.

Užmušė Devynius Traukinių Nelaimėse

Charlottesville, Va., rugsėjo 27 — Keleivinis traukinys, kuriuo vežė vokiečius, paimtus į nelaisvę, susidaužė, ir toje nelaimėje užmušė gaisrininką ir inžinierių ir sužeidė kelius J. V. militarius sargus ir vokiečius belaisvius.

South Bend, Ind., rugs. 27 — Greitas traukinys "Pacemaker", važiuodamas iš Chicagos į New Yorką, netoli šio miestelio, ant kryžkelio susimušė su automobiliu. Toje nelaimėje užmušė 7 žmones.

Joks Spaudimas Nepagreitins Antro Fronto, Sako Churchill

Londonas, — Anglijos premieras Churchill, kalbėdamas parlamente, pareiškė, kad artinasi laikas

Europos invazijai, bet įspėjo, jog negalima tikėtis greito karo užbaigimo. Kalbėdamas apie "antrą frontą", pareiškė, kad Anglija ir Amerika parinks atitinkamą laiką ir vietą, ir kad Quebece ir Londone sudaryta ofensyvos tvarka, kuri glaudžiai riša Sovietų Sąjungos, Amerikos ir Anglijos nusistatymus. Jokių grupių agitaciją ar spaudimas neprivers arba nepagreitins antro fronto atidarymo.

Premieras Churchill plačiau aiškino apie Italijos pasidavimą. Jis sako, kad Italijos valdžios atstovai bendradarbiavo su Alijantais. Mussolini, kaip jis buvo areštuotas, saugojo karabinieriai. Tačiau jie nepildė įsakymo jį nušauti, jei kas bandytų jį išlaisvinti.

Plačiau kalbėjo ir apie kitus Alijantų karo veiksmus įvairiuose frontuose. Churchill kalbėjo ilgiau kaip dvi valandas.

Bomberis Atsimušė Į Lėktuvų Dirbtuvės Stogą

Omaha, Neb. — Armijos bomberis atsimušė į Martin - Nebraska lėktuvų dirbtuvės stogą, jį prakirto ir užmušė tris žmones — du lakūnų ir vieną dirbtuvės darbininką. Dirbtuvėje kilo gaisras.

Brocktono Lietuviai Išpirko Karo Bonų Už \$29,650.00

Už Mėnesio Įvyks Kitas Masinis Susirinkimas

Sekmadienį, rugsėjo 26 d., Šv. Roko lietuvių parapijos svetainėje, Brockton, Mass. įvyko lietuvių masinis susirinkimas, su ruoštas Bendro Lietuvių Karo Bonų Komiteto, kuris tik pereitą savaitę suorganizavo.

Turingas kalbas pasakė miesto mayoras Joseph E. Downey, p. Carpenter, Centralinio Karo Bonų Komiteto narys, adv. K. Kalinauskas, adv. Antanas O. Shalna, Lietuvos konsulas ir vietinis kleb. kun. J. Švagždys.

Programos vedėju buvo p. K. Jurgeliūnas. Programą pildant, buvo pardavinėjami Karo bonai. Susirinkusieji ta dienos iškeitus gavo \$29,650.00. Šis buvo pirmas lietuvių masinis karo bonų pirkimas. Lietuviai išpirko.

Galimos Pinigų Perlaidos Sibira

(LKFSB) Telegrama iš Sibiro pranešė savo pažįstamiems Antanina Zubauskienė, kad ji gavusi jai pasiūstus 25 dolerius, už kuriuos iškeitus gavo 135 rublius, tik nesako, ar ką mas lietuvių masinis karo bonų pirkimas. Lietuviai išpirko.

FOR VICTORY
BACK THE ATTACK
Buy An Extra \$100 War Bond During 3RD WAR LOAN

IVAIRIOS ŽINIOS

Alijantai Laimi Visoje Italijoje

Iš Alijantų Centro, Šiaurės Afrika, rugs. 27 — Iš šiaurės rytus nuo Salerno, Italijoje, Amerikiečių tankai ir pėstininkų pulkai pralaužė Vokietijos nacių linijas ir pasistūmė pirmyn 30 mylių.

Alijantai visuose frontuose padarė pažangą. Italijoje eina žiaurus mūšiai, nes čia naciai sutraukė stipriausias savo karo jėgas. Tačiau ir stipriausios nacių jėgos negali atlaikyti Alijantų spaudimo.

Alijantai privertė nacius išsikraustyti iš Foggia oro bazės, sunaikino Naples uostą.

Prof. Dvarionas Vadovauja Kauno Radijfono Orkestrui

(LKFSB) Londono spaudoje pasirodė žinutė, kad Kaune įvykęs iškilmingas nuosavybės dokumentų įteikimas žemės sklypų Kaune savininkams. Iškilnėse grojo radijo stoties orkestras, vadovaujamas prof. Dvariono. Kauno miesto burmistras Kentsavičius pasidžiaugęs nuosavybės grąžinimu, komunistų išvėjimu iš Lietuvos ir raginęs dėti pastangų, kad daugiau nebegrižtų komunistai Lietuvon. Ži-

cių okupaciją ir apie lietuvių viltis sulaukti nepriklausomybės, jis nieko neprisiminė... Juk ten pat dalyvavo ir vokiečių komisaras Cramer.

"A" Kuponų Savininkai Gaus Daugiau Gasolino

Washington, D. C., rugs. 27 — Pranešama, kad laike trijų savaičių "A" gasolino kuponų savininkai, kurių esą 2,500,000, gaus kaipo "bonus" penkiolika milijonų galionų gasolino. Tai reiškia gaus šešius ekstra galionus gasolino už kiekvieną "A" korčiukę.

Be to, bus pakeltas kiekis gasolino, būtent, vietoj vieno ir pusės galiono savaitėje, bus du galionai savaitėje.

Užmušė 7 Bombonešio Nelaimėje

Denver, Mass. — Rugs. 27 — Keturių motorų Liberator bombonešys, besileisdamas ant tuščios žemės, susidūrė ir eksplodavo South Denver rezidencijų sekcijoje. Toje eksplozijoje žuvo 7 lakūnai.

Meksikos Šventė

(LKFSB) Rugsėjo 16 d. — Meksikos šventė. Tas kraštas tai pietinis kaimynas Jungtinių Amerikos Valstybių. Meksika turi 763.944 kvadr. mylių žemės plotą ir netoli 20 milijonų gyventojų. Katalikų čia yra apie 16 milijonų. Kaip žinome, čia ilgą laiką siautė kruvinas katalikų persekiojimas. Čia žuvo pirmoji katalikų akcijos kankinė Maria de la Luz Camacho, nušauta raudonųjų prie bažnyčios durų; kitas garsus Meksikos kankinys — tėvas Pro, apie kurį prancūzų kalboje neseniai yra išleistas puikus veikalas. Dabar Meksikos gyvenimas ramesnis, patsai dabartinis prezidentas gen. Manuel Avila Camacho rodo nemažą prielankumą katalikams. Paskutiniu metu Meksikoje turi didelį pasisekimą Sinarquistų judėjimas, kurs ir visuomenės reikalų tvarkymą nori įnešti krikščionybės dėsnius.

Naciai Užima Bulgariją

Istanbul, Turkija, rugs. 27 — Vokietijos naciai skubiai veža savo kariuomenę į Bulgariją, kad ją paimtų visai į savo kontrolę. Bulgariją gali būti svarbiausias karo laukas Balkanuose.

Po diktatoriško Mussolini valdymo jam pareikšta "pagarba". Jo pakabintas paveikslas Italijoje ir paliktas kiekvieno jo buvusio italo valiai, kurie bado jį ir reiškia neapykantą. Tie italų reiškiami neapykantos jausmai Mussoliniui, reiškiami kartu ir fašizmui.

Raudonieji Prasimušė Kelią į Kievą

Londonas, rugs. 27 — Sovietų Rusijos karo jėgos, užėmusios Smolenską ir kitus miestus ir miestelius, nesulaikomos eina pirmyn.

Raudonoji armija privertė Vokietijos nacių karo jėgas trauktis per Dniepr upę. Patys naciai pripažįsta, kad rusai kairiosiose vietose jau perėjo upę ir traukia link Kievo. Rusai užėmė Smolensk-Roslav geležinkelį. Beliko tik 100 mylių iki Lenkijos rubežiaus.

Taipgi praneša, kad kitos dalys Rusijos kariuomenės yra tik 25 mylios iki Vitebsko.

Hitleris Prižada Laisvę Norvegijai

Londonas, rugs. 27 — Italams išsitraukus, priversti bėgti iš Rusijos naciai ieško pritarimo kitose šalyse. Naciai prižada Norvegijai laisvę po karo, jeigu norvegai parodys palankumą Vokietijos naciams.

Naciai, kurie visus pirmiau duotus prižadus sulaužė, sulaužys ir dabar duodamus prižadus. Todėl norvegai nesiduos apgauti ir suvežioti.

Naujos Knygos

(LKFSB) Jau išėjo iš spaudos Tėvų Jėzuitų leidinys "Maldos Apaštalavimas". Knygelė turi 176 puslapius, gražiai išleista ir praktiškai paruošta. Šiame veikalė duodama Maldos Apaštalavimo istorija, nušviečiama tos organizacijos siekimai ir pobūdis, duodami sąjungos įstatatai ir jų paaiškinimas, išdėstoma, kaip susitvarkiusi Maldos Apaštalavimo organizacija, daug rašoma apie Šv. Jėzaus Širdies ir Šv. Sakramento garbinimą, paduodamos organizacijos ceremonijos, aprašoma šeimų pasiaukojimas V. Jėzaus Širdžiai, yra parinktu gražių ir vertingų maldų (su atlydais), taip, kad šis leidinys bus įdomus ne tik Maldos Apaštalystės nariams, bet ir šiaip uoliesiems katalikams.

— Seserų pranciškoniu vienuolijos motinė M. Aloyza ruošia spaudai veikalą apie populiariusius, lietuvių pamėgtus šventuosius, kaip Šv. Pranciškų, Šv. Antaną, Šv. Terešę ir kt.

— Neseniai išėjo iš spaudos K. J. Prunskio knygelės vertimas: "Fifteen "Liquidated" Priests in Lithuania".

20 m. Nuo Pirmo Gyventojų Surašėjimo Neprikli. Lietuvoj

(LKFSB) Po Didžiojo karo, norėdama tiksliau tvarkyti savo ūkį ir kitus valstybinius reikalus, Lietuva 1923 m. rugs. 17 d. pravedė pagrindinį gyventojų surašėjimą. Tada buvo rasta 2.170.616 gyventojų. Iki 1939 m. Lietuvos gyventojų skaičius pakilo iki 2.575.363, tačiau tais pat metais, su Klaipėda buvo nustota 153.793 gyv., bet su Vilniaus grįžimu 1939 m. spalio mėn. prie Lietuvos prisijungė 457.500 gyventojų, taip, kad 1939 m. pabaigoje Lietuva turėjo 2.879.070 gyventojų.

Vieno Lietuvos Laikraščio Išskilmės Vilniuje

(LKFSB) Londono spaudoje praneša, kad paminint dienraščiui "Naujoji Lietuva" dvejų metų gyvavimo sukaktį, Vilniuje įvyko iškilmingas vakaras. Dienraščio redaktorius B. Tiškus savo kalboje pabrėžė, jog spaudoje yra galingas ginklas karo metu. "Naujoji Lietuva" yra nacių kontroliuojamas laikraštis ir net jo išskilmėse dalyvavo Vilniaus miesto vokiečių komisaras Hingst.

AUSTRALIEČIAI PERĖJO FINSCHHAFEN UPĘ

Iš Alijantų Centro, Pietvakariniame Pacifike, — Rugs. 27 — Pereitą savaitę Alijantai smarkiai puolė Finschhafen, Naujojo Gvinėjo, svarbią japonų bazę. Nušovė 40 japonų lėktuvų. Po šio puolimo, kaip gen. MacArthur praneša, Australijos kareiviai prasilažė pro japonų linijas ir perėjo Bumi upę, tik mažiau kaip mylia nuo tos japonų bazės.

20 m. Nuo Mirties Pijaus Mičiulio

(LKFSB) Rašytojas Pijus Mičiulis daugiausia pagarsėjo Blaivybės dramos konkurse laimėdamas premiją už savo trijų veiksmų dramą "Sugriuvęs Gyvenimas". Aukštuosius mokslus jisai buvo ejęs Maskvoje. Kurį laiką darbavosi Vilniuje, bet iš ten jį kaip veiklų, susipratusį lietuvių, lenkai drauge su "33" grupe ištrėmė. Kelimą mėnesių pagyvenęs Lietuvoje, rašytojas mirė 1923 m. rugs. 2 d. Kauno ligoninėje. Į kapines buvo rašytojo Tumo nulydėtas iš Vytauto bažnyčios.

Stettinius Paskirtas į Welles Vietą

Washington, D. C., rugs. 27 — Šiomis dienomis Prezidentas Rooseveltas paskyrė Edward R. Stettinius, Lend - Lease administratorių, J. V. valstybės sekretoriaus pagalbininku į vietą rezignavusio Sumner Welles.

Nikaraguos Šventė

(LKFSB) Nedidelė centrinės Amerikos valstybė — Nikaragua — turėjo savo šventę rugsėjo 17 d. Tas kraštas mums įdomus tuo, kad jame tėra tik 1.380.000 gyventojų, taigi perpus mažiau, negu Lietuvoje, o vis dėlto Nikarag-

gua yra nepriklausoma, turi savo armiją, dvejų rūmų parlamentą, savus pinigų ir apskritai, tvarkosi kaip kiekviena kita laisva valstybė. Katalikų tame krašte yra daugiau pusės milijono. Vyriausias gyventojų užsiėmimas — žemės ūkis, yra nemažai miškų ir šiek tiek aukso kasyklų.

Nušovė 19 Nacių Transporto Lėktuvų

Iš Alijantų Centro, Šiaurės Afrika, rugs. 27 — Kada prancūzai susistiprinę puolė nacius Korsikos saloje, tai Britų lakūnai iš oro puolė Vokietijos nacių transporto lėktuvus, kurie lėkė iš Bastia. Iš 52 transporto lėktuvų Britai nušovė 19.

Jugoslavai Puola Nacius

Londonas, rugs. 27 — Italijos miestuose, Trieste ir Fiume vyksta smarkūs susirėmimai tarp jugoslavų partizanų ir nacių kareivių. Italai gelbsti jugoslavams.

Naciai Negrąžina Vargdienių Seselių Namų Ir Spaustuvės

(LKFSB) Lietuvoje buvo gražiai savo darbą išplėtusios Vargdienių seselės, kurių motiniškas namas — Marijampolėje. Gavome žinių, kad vienuolyno namai ir spaustuvė liko karo nesugriauti, tačiau yra nacionalizuoti, valdomi svetimųjų, ir vokiečiai jų seserims negrąžina. Taipgi patvirtinamos žinios apie išvežimą į Rusiją vienuolės Elzbietos Breivytes ir apie žuvimą kitos vienuolės-sesers Salomejos Kaupaitės. Iš viso galima spręsti, kad nacių okupuotoje Lietuvoje seserų gyvenimas yra sunkus.

"Touch Typing In 5 Easy Lessons"

Raktas į Pasisekimą

Šiandien kiekvienoje įstaigoje, kiekvienoje industrijoje yra naudojama rašomosios mašinė — typewriter. Taigi, jei norime, kad Jūsų vaikai lengviau dirbtų, mokykite juos sistematinei — "Touch Typing", rašyti mašinėle. Galima patiemis ir be mokytojo išmokyti penkias lekcijas, įsigijus naujai paruoštą Royal Typewriter Co. knygą — TOUCH TYPING IN 5 EASY LESSONS". Knyga kainuoja tik 35c., su prisiuntimu 40c. Užsakymus siųskite:

DARBININKAS
366 W. Broadway,
So. Boston 27, Mass.

BOMBONEŠIAI PUOLĖ NACIŲ SVARBIUS PUNKTUS

Londonas, rugs. 27 — Amerikiečių bombonešiai puolė ir bombardavo Rheims, Prancūzijoje, ir padarė nemažai nuostolių priešniui. Visi bombonešiai ir jų palydovai grįžo į savo stovyklas.

Lietuvių Komitetai Gardino Ir Lydos Apylinkėse

(LKFSB) Londone išeinanš lenkų laikraštis "Dziennik Polski" praneša, kad daug lietuvių ūkininkų naciai prievarta gabeną į Vilniaus kraštą, ypač iš derlingesnių Paprūšės žemių, kur norima įkurdinti vokiečių kolonistus. Lyda ir Gardinas, esą, okupantų taipgi priskirti prie dabartinės Lietuvos žemių ir ten esą sudarytų lietuvių administracijos komitetų. Laikraštis toliau skelbia, kad nežiūrint

Lietuvos vyskupų protestui ir gyventojų priešiniams, naciai prievarta iš Lietuvos išgabenę į Vokietiją darbams 65.000 lietuvių darbininkų, jų tarpe daugiau, kaip 15.000 moterų. To paties laikraščio žiniomis, Lietuvos žmonės neapkenčia vokiečių už jų žiaurumą, išdidumą, plėšikavimą ir laukia dienos, kad galės jų nusikratyti. Lietuvos pasipriešinimas okupantams yra sklandžiai organizuotas ir nuostabiai gerai veikia be jokio didelio trukšmo.

Vargdienių Seselės Pradėjo Uždarę Rekolęcijų Sąjūdį

(LKFSB) Visose pažangesnėse katalikų tautose labai branginamos uždaros rekolęcijos, kurių metu žmonės atsiskyrę nuo savo kasdienių rūpesčių, ramybėje ir susikaupime gali pašvęsti laiką sielos reikalui. Vargdienių Seserys, arba kaip jos kitaip vadinamos — Šv. P. Marijos Nekalto Prasidėjimo seserys, savo motiniškame name "Villa Maria", esančiame prie Marianopolio, pereitą mėnesį jau turėjo uždaras rekolęcijas moterims. Buvo 18 dalyvių ir tos pirmosios uždaros rekolęcijos puikiai nusisekė. Buvo tik vargas su patalpomis, bet dabar seserys turės galimybę panaudoti didesnes patalpas ir turime vilties, kad jos savo veikimą galės sekmingai plėsti.

Fibber McGee and Molly, of the famous radio team. Molly wants an extra War Bond.

FATS GO TO BAT!

NORFOLK, VIRGINIA—First Class Specialist, Peewee Reese, formerly a star player on the Brooklyn Dodgers team and now doing a swell job for Uncle Sam, accompanies Mrs. Reese to the meat dealer where she will turn in the kitchen fat she has salvaged. Inside of 21 days it will be converted into urgently needed glycerine used in the manufacture of munitions and medicinals. One pound of inedible fat produces the glycerine required to manufacture 1.5 pounds of gun powder.

DARBININKAS

(THE WORKER)

Published every Tuesday and Friday except Holidays such as New Year, Good Friday, Memorial Day, Independence Day, Labor Day, Thanksgiving and Christmas

SAINT JOSEPH'S LITHUANIAN R. C. ASSOCIATION OF LABOR
Entered as second-class matter Sept. 12, 1915 at the post office at Boston, Mass. under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 Act of October 3, 1917, authorized on July 12, 1918

SUBSCRIPTION RATES: PRENUMERATOS KAINA
Domestic yearly \$4.00 Amerikoje metams \$4.00
Domestic once per week yearly \$2.00 Vieną kart savaitėje metams \$2.00
Foreign yearly \$5.00 Užsieny metams \$5.00
Foreign once per week yearly \$2.50 Užsieny 1 kart sa-tėj metams \$2.50

DARBININKAS
866 West Broadway, South Boston, Mass
Telephone SOUTH Boston 2680

Pirmiau Trečias, Paskui Antras Frontas

Anglijos premieras paskelbė, kad puolimas Italijos sudaro ne antrąjį, bet trečiąjį frontą. Antrasai frontas prasidėjęs iš Anglijos — puolant Prancūziją, Belgiją, ir Olandiją. Tas frontas bus lemiantis Vokietijai smūgis ir įvyksiuš tuo momentu, kai vyriausieji Alijantų strategai nu matys, kad jau atėjo laikas jį daryti. To momento Winston Churchill kol kas nenumatęs. Bet kai kurie jo kalbos komentatoriai tiesiog pareiškia, kad antrasai frontas bus atidarytas ateinančių pavasarį. Kol kas daugiausia dėmesio busia kreipiama į Italijos ir Balkanų frontą.

Tie komentatorių pareiškimai matomai daromi su karo vadovybės žinia. Jie gali būt arba tikslūs, arba ne. Galimas daiktas, kad juos viešai skelbiama vokiečių štabui suvedžioti, kad jis nesuvoktų, kuris frontas reikia daugiausia ginti. Bet jeigu tiksliai nurodoma puolimo vietos ir laikas, tai reiškia, kad Alijantai tiek yra įsitikinę dėl karo laimėjimo, jog nemato reikalo nē savo planų slēpti. Tik gal netiksliai Italijos kautynes vadina trečiuoju frontu. Tikrenybėje tai Italijos ir Balkanų frontai yra pačios svarbiausios kautynių vietos. Čia atliekama pats sunkiausias ir juodžiausias darbas. Galima tai vadinti tik prisiruošimu prie antrojo fronto, bet tas prisiruošimas užims daugiausia laiko ir pareikalaus stambiausių aukų. Tad net strateginiu atžvilgiu jis yra pats svarbiausias. Be to, šis frontas turi labai stambią politinę reikšmę. Dalykaš toks, kad Alijantai rūpinasi ne tik karo laimėjimu, bet ir numato visas sunkenybes, su kuriomis teks susidūrti tvarkant pokarinius tautų santykius. Taikos konferencijoj jie nori turēt savo rankose stambų kozyrių, būtent, Vidurinę Europą, kurią siekia okupuoti pirmiau, negu raudonoji armija ten įsibraus. Užemę Vidurinę Europą, jmant ir Pabaltės kraštą, Amerika ir Anglija sėdės ant tvirtos kėdės ir su realistiniais sovietų vadais galės realistiškai pasikalbėti. Sovietų šulai puikiai tai supranta. Jiems verkiant reikalingas atviras į Vokietiją kelias, kad galėtų ten įsistiigti sovietiskąją vyriausybę. Gi jei, šiaip taip prisiryre iki Lenkijos sienų, bolševikai ras te-

TREMTINĖ PASAKOJA, KAIP JĄ VEŽĖ Į SIBIRĄ

(LKFSB) 1941 m. rugpj. Radviliškyje atskyrė vedu- 1 d. grįžo į Kauną iš Bobruisko per Vilnių tremtinė Juzė Sadauskaitė, kilusi iš Raseinių miesto. Apie savaitę Tame vagone, kuriuo ją vo kelionę tremtinė štai ką papasakojo: Suimta ji buvo 1941 m. birželio 15 d. Audžgario kaime, Gir- kalnio valsč. pas savo motiną. Nors ji sirgo ir gulėjo lovoje, bet be jokių ce- remonijų liepta jai keltis ir pasiruošti kelionei; leido pasiimti, kiek norėjo, šaudrabužių ir kitų daiktų, išskiriant baldus. Kratė ją daugiau, kaip valandą, bet nieko nerado; dėl ko ji buvo suimta ir tremiama į nežinojo, nes ji yra paprasta, neraštinga darbininkė.

Atvežta į Raseinius ji buvo išlaikyta kalėjime ištisą parą, kol surinko daugiau tremtinių — apie 15 žmonių — ir išvežė į Viduklės stotį. Iš Viduklės stoties išvežė juos birželio 17 d., išlaikę be jokio maisto ir be vandens. Radviliškio stotyje leido jiems pasiimti vandens; čia, Radviliškyje atskyrė vedu- sius vyrus nuo žmonių ir vaikų ir šiaip darė kažką paskirstymą žmonių. Tame vagone, kuriuo ją vežė, buvo apie 35 žmonės, iš kurių 7 vyrai, o likusieji — moterys ir vaikai. Iš Radviliškio stoties atvežė į N. Vilnios stotį birželio 18 d. vakare ir čia buvo li- go birž. 20 d. nakties. Per visą tą laiką nedavė valgyti ir neleido vandens pasiimti; žmonės troško, šaudrabužių ir kitų daiktų, išskiriant baldus. Kratė ją se, daužėsi; už tą vieną moteris buvo išvilktas iš vagono, (kad reikalavo vandens) ir pagrasinta šautuvu į krūtinę, kad būsianti tuoj nušauta. Vagonų langai buvo visa laiką užkalti. Čia N. Vilnioj tremtinių vagonai buvo stumdomi (manevravo) visą naktį; uždaryti žmonės manė, kad juos kažkur jau nuvežė, bet, rytui išaušus, pasirodė, kad jie tebestovė toj pačioj N. Vilnios stotyje: buvo daromi nauji tremtinių vagonų paskirstymai.

nai įsikūrusius anglius ir amerikiečius, tai jų pastangos įvykdyti pasaulinę revoliuciją bus vėl niekais nuėjušios. Reikės iš naujo kurti tai, kas per 25 metus su tiekiu aukų, pasišventimo ir skurdo buvo sukūrta. Teks arba atšadėti komunizmo, arba vėl imtis ant savo pečių nepakeliamą našą — tempt bolševistinės diktatūros jungą, pasauliui ne tik nepritariant, bet ir neprietelingai nusistačius. Dėlto bolševikai taip primygtinai antrojo fronto reikalauja. Rodos, Italijoj einančios kautynės puikiai tarnauja rusų interesams, nes vokiečiams ištraukus geriausius kariuomenės dalinius į Italijos frontą, raudonoji armija gali žygiuoti pirmyn. Tik džiaugkis ir proga naudokis. Bet ne. Sovietams to neužtenka. Ne tik neužtenka, bet dar ir kenkia. Tai supainioja jų planus. Jie norėtų, kad amerikiečiai ir anglai toliau kur nuo Balkanų kovotų, ilgiau užtruktų ir jiems, sovietams, duotų pakankamai laiko užimti Balkanus, Vengriją, Lenkiją, Lietuvą, Latviją ir Estiją. Sovietai jau seniai prašėsi leisti jiems Europoj pašeiminkauti bent porą metų, karui pasibaigus. Tada girdi, taika Europoj bus pastoviai įvykdyta. Amerikiečiai ir anglai tai žino, ir kaip tik dėlto užsispyrė trečiąjį frontą padaryti pirmesniu už antrąjį. Tai kažkokia aukštesnioji matematika.

Generolas Douglas MacArthur, dešinėj, kalbasi su savo eiliniu kareiviu. Sakosi, kad Gen. MacArthur labai demokratiškas ir visuomet randa laiko pasišnekėti su eiliniaus kareiviais.

Iš N. Vilnios juos išvežė penktadienį birž. 20 d. naktį, bet kitų pravažiuojamų stočių ji neprisimenant. Jiems neprivažiuojant Bobruisko dėl priartėjusio fronto kilo panika. Mašinistas, sargybiniai ir k. palydovai pametę traukinį išbėgiojo; vienas sargybinis bėgdamas atidarė jį vagoną ir tremtiniai irgi išbėgiojo kur kas įmanydamas. Iš viso ešelono ji matė tik apie 50 žmonių, o kur dingo kiti vežami tame ešalone — ji nežino. Ji ir dar viena moteris lietuvė, kuri mokėjo gerai rusiškai, slapstėsi pas kolchozninkus, o kadangi nerusams, atrodė, buvo pavojinga ten slapstytis, tai Sadauskaitė apsimetė esanti nebylė ir su savo bendrakeleive nesikalbėjo pas kolchozninkus.

ARTINASI LIETUVOS SPRENDŽIAMOJI VALANDA

“Lietuvių žinios” rašo: jai, kuri įvyksianti artimiausiu laiku. “Šiomis dienomis iš Londono gauti pranešimai sako, kad jau baigiama prisirengti trijų didžiųjų valstybių: Amerikos, Anglijos ir Rusijos Užsienio Reikalų Ministerių konferencijai. “Amerikas spaudos korespondentai iš Londono praneša, kad Rusija būsimoje Užsieny Reikalų Ministerių konferencijoje griežtai reikalaujanti, kad Lietuva, Latvija ir Estija būtų pri-

skaitytos prie rusiškų žemių ir įjungtos į Sovietų Sąjungą.

“Pasak tų pačių korespondentų pranešimus Rusija Pabaltio priklausomybės klausimą norinti risti kartu su pasižadėjimu bendradarbiauti su sąjungininkais, kovoje prieš japonus.

“Jeigu ištikro čia minėtos žinios yra teisingos, tai artimoje ateityje Lietuva turės pergyventi pačias kritiškiausias savo istorijoje valandas.

“Kreipdami lietuvių visuomenės vadų dėmesį į tuos pranešimus, kviečiame taipgi ir visą Amerikos lietuvių visuomenę atydziai budėti Lietuvos laisvės sargyboje.

“Išvažiuojančiam į būsimają Užsienio Reikalų Ministerių konferenciją, mūsų State Departamento Sekretoriui, Mr. Hull, Amerikos Lietuvių Taryba turėtų išteikti kuoplačiausią informaciją liečiančią Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės bylą ir prašyti jo energingai ginti Lietuvos reikalus.

“Tą pat turėtų padaryti Kanados ir Anglijos lietuviai, susisiekdami su Didžiosios Britanijos Užsienio Reikalų Ministeriu Anthony Eden.

“Mes pilnai pasitikime Prez. Rooseveltu ir jo užsienio Politikos vadovu Mr. Hull, kad jie neleis rusams sumindžioti Lietuvos Respubliką ir paneigti lietuvių tautos teises.

“Bet Lietuvių Tautos kilmės amerikiečių budrumas ir aktyvumas šioje valandoje gali pavelginti Amerikos vyrams apginti mūsų tautos teises. Vyriausioji Amerikos Lietuvių Taryba ir kolonijų Tarybos turėtų iš anksto priuosti atatinamus pareiškimus memoriaus, kuriuos galėtų telegramomis persiusti būsima Užsienio Reikalų Ministerių konferencijai. Šioje svarbioje Lietuvos Respublikos valandoje parodykime savo meilę ir savo užuojautą sunkią nacių okupaciją kenčiančiai mūsų arba mūsų tėvų gimtinei!”

Jums nereikia porcijos korčiukės pirkimui J. V. Karo Bonu.

Jacques Maritain Vertė Kun. Dr. J. Pakevičius

Katalikų Pažiūros į Nekatikus Ir Bendradarbiavimą Su Jais

Paskaita, autoriaus skaityta IV Pasauliniame tikybu kongresė žmogaus asmenybės ginit, įvykusiame 1939 m. liepos mėn. 3—12 d. Paryžiuje. Paryžiaus kardinolas Verdier leido katalikams mokslininkams aktyviai jame dalyvauti, savo bendradarbiavimu katalikų mokslo šviesoje patvirtinant katalikybės universalumą ir integralumą. Dalyvauti tačiau leista tik individualiai, neangažuojant Kat. Bažnyčios autoriteto. Jacques Maritain, žymiausias mūsų dienų katalikų prancūzų filosofas, į tarptikybinių žmonių bendradarbiavimą žvelgia drąsiai, bet giliai ir plačiu žvilgsniu, kokiu, gal būt, niekas dar iki šiol nebus žvelgęs. Čia iškeltos mintys ir mums yra aktualios. Toji paskaita tilpo žurnale “La vie intellectuelle” 1939 m. rugpjūčio numery ir jos vertimas “Tiesos Kelyj”.

(KAS YRA MANO ARTIMAS?)

III. Antroji meilės jmtis (supozicija), iš vienos pusės, yra tiesos šventumas, iš antros pranaši geros valios vertė. Jei žmogus mano galis pagal savo įnorius paklupdyti tiesą, kaip gi jis dėl to neužsigiestų paklupdyti ir artimą? Tie patys, kurie niekina meilę, mano, kad tiesa pareina ne nuo to, kaip dalykai yra tikrovėje, bet nuo to, kas kiekvienu momentu labiausiai patarnauja jų partijai, jų įgeidžiams bei neapykantai. Ir tie patys, ku-

rie niekina meilę, niekina taip pat ir gerą valią; šitas žodis jiems atrodo aitrus ir pavojingai liberalus. Jie neužmiršta, bent tie, kurie save vadina krikščionimis, kad šitas žodis yra evangelinės kilmės. Žinoma, yra labai aišku, kad geros valios nepakanka ir kad tie, kurie ją maišo su gero linkėjimu, apgautina žmones. Bet gera valia yra būtina ir pirma visko būtina; ji yra visam kam naudinga; savo autentiškoje tikrovėje ji išreiškia tą šventą pasalaptį, kuri žmoguje atveria kelią į išganymą ir padaro tai, kad žmogus galima tiesiog ir nelygstamai vadinti geru, ir kuri leidžia žmogui išeiti iš savęs paties ir stoti artimo akivaizdoje. Štai dėl ko parizėjai ir fanatikai, užsimūrinę savo krastuose, ir kurie norėtų visą pasaulį uždaryti savo karstuose, ne tik tai įtaria, bet ir tiesiog nepakenčia pačios geros valios idėjos.

Trečia broliškoje draugystėje jmta (suponuojama) tiesa yra žmogaus asmens vertybė su visomis ją lydintiomis teisėmis ir ją pagrindžiančiomis realybėmis, kaip štai: žmogaus sielos dvasiškumas ir amžinasis gyvenimas. Cituotame aukščiaiu rašte Gandhi pažymi, “kad yra būtina įsakmiai pripažinti sielos mummyse buvimą, jei Satyagrahi (Gandžio pasaulėžiūros sekėjas. J. P.) turi tikėti, kad mirtis nereiškia kovos paliovimo, bet tik kulminacinį jos tašką”. Bet aš, krikščionis, aš gerai žinau, iš kur aš semiu tikėjimą į sielos nemarumą ir žmogaus asmens vertybę. Aš skaitau Evangelijoje: ką padės žmogui, jei jis ir visą pasaulį laimėtų, bet pražudytų savo sielą? Aš ten taip pat skaitau, kad kiekvieno mūsų plaukai yra suskaiyti ir kad dangaus Tėvo veidą regį angelai rūpinasi kiekvienu iš žmonių vaikų, kurie yra lygūs čia savo vertybe, ir kad mes turime mylėti

savo priešus. Aš ten taipgi skaitau istoriją apie žmogų, kuris iš Jeruzalės keliavo į Jėriką ir kurį plėšikai pametė pusgyvį kelyje, o kuriame Samarietis, — t. y. kaip Mikalojus Berdiajevas savo pranešime 1936 metų kongrese pabrėžė — svetimtautis, su kuriuo žydai nebendraudavo ir kuris neišpažino to paties tikėjimo, — pažino savo artimą, nes jis jo pasigailėjo; tuo tarpu kai Įstatymo mokytojas ir kunigas, praeidami keliu, savo uždarytomis širdimis išsigynė žmonių artimybės. Paslaptingi šiuo reikalu Kristaus ištarti žodžiai reiškia, kad nuo mūsų pareina būti kiekvieno žmogaus artimu, jei mes jį mylime ir turime jam gailėstingumo. Ne rasės, ne klasės, ne tautos bendrumas, bet užjaučiantis meilė mus padaro, kas mes turime būti: Dievo šeimos nariais, nariais tos pačios bendruomenės, kurioje kiekvienas asmuo, ištrauktas iš radikalios vienatvės, tikrai bendrauja su kitais ir juos ištikrųjų daro savo broliais, nes jis atsideda jiems ir tam tikru būdu miršta už juos. Joks kitas žodis giliau neišreiškia žmogaus asmens paslapties ir vertybės. Kas yra mano artimas? Žmogus mano kraujo? Mano partijos? Tas, kurs man gera daro? Ne, tik tas, kuriam aš parodau gailėstingumo, tas, kuriam per mane teka visuotinė dovana ir meilė Dievo, kuris dangaus vandenį lygina ant gerųjų ir ant blogųjų.

Dievo buvimas, tiesos šventumas, geros valios vertė ir reikalas, asmens vertybė, sielos dvasiškumas ir nemarumas ir visos kitos su šiomis susijusios jmtos (suponuojamos) tiesos, kurių aš čia neminiu — yra tai sąvokos, kurios savaime atitinka mūsų proto spontanišką žiūrą ir mūsų prigimties pirmuosius linkimus; jos tačiau nevienodai ir

nevienprasmiskai yra suprantamos sekėjų įvairių religijų, į kurias žmonija yra susiskirsčiusi. Taip, pav., krikščionybė ir budizmas turi skirtingą žmogiškojo asmens sąvoką; sielos nemarumas kitaip suprantamas tų, kurie tiki į individualų nemarumą bei kūnų prisikėlimą, ir tų, kurie tiki į sielų transmigraciją. Tiesos šventumas atrodo kitoje šviesoje pagal tai, kaip suprantamas ir apreiškimas, ir žmogiškasis protas. Geros valios vertė turi skirtingą pobūdį katalikui, tikinčiam pašvenčiamajam malone, ortodoksui, kuris tiki į nesutvertąją Dvasią Pašventintoją, bet netiki sutvertąja malone, protestantui, tikinčiam, kad Kristaus nuopelnai suteikiami savo esmėje sugedusiai prigimčiai, žydui, kurs tiki Įstatymui, magometonui, kuris tikisi išganymo pasiekti tik pačiu islamo tikėjimo išpažinimu; ir skirtumas šituo klausimu yra dar didesnis tarp minėtų tikinčiųjų ir tų, kurie tiki karmana. (Karmana — budizme ir bramanizme žmogaus likimas. J. P.). Aš nemanau, kad budizmas atmetų Dievo buvimą, kaip dažnai sakoma, nei kad budizmas tikrumoje būtų religija be Dievo. Aš manau, kad greičiau šitas tariamas ateizmas eina iš to, kad budizmas istoriškai yra vystęsis kaipo griovimas, bramanų teigimu taip, kad budizmo askezė ir nirvana yra tarsi tik neigiamoji teologija. Bet pagaliau šitas pavyzdys gerai nušviečia, iki kuriam laipsniui gali būti skirtingos idėjos, kurias įvairių religijų tikintieji susidaro apie Dievą. Reikia dar pridėti, kad tie, kurie sakosi netikį, gali praktiniame savo gyvenime, optuodami už tikrąjį moralinį gerį ir Dievo malonės veikiami, optuoti už Dievą, patys net neturėdami sąmoningo ir sąvokomis išreikšto Dievo pažinimo. (Bus daugiau)

Sumner Welles Apibudina Amerikos Pokarinį Nusistatymą

Nepaprastai aiškiam straipsnyje Sumner Welles, Under Secretary of State, apibudina Amerikos pokarinį nusistatymą birželio mėnesio numeryje "American Federationist", Amerikos Darbo Federacijos organe.

Pirma, p. Welles pareiškė, kad pirmiausia problema, kuri stovi prieš visus, yra "atsiekimas" pastovios taikos per pergale". Jis irgi sako, kad ši problema pokarinio nusistatymo yra pagrindinis klausimas mūsų asmeninio labo.

Ir nors jis atsargiai paduoda savo asmeninį įsitikinimą, kaip faktą, kad būtų per anksti šiame momente šiai valdžiai bandyti aiškinti smulkmeniai planą tautinės kooperacijos, kuriai Amerikos žmonės tikimai pritartų, jis realiai pastebi, "kad būtų sunkumų tai įvykdinti. Kada ginklai bus padėti ir mūšiai bus sustabdyti, tvarka turės būti išlaikyta tų Jung. Tautų, kurios apsiims tai padaryti "kaip pav., repatriaciją, mąstymą, ligų kontrolę ir atstatymą išardytų vietų".

"Atrodo aišku", sako p. Welles, "kad per tragišką pamoką, kurią žmonija išmoko per paskutinius 25 metus, bile kokia forma organizacijos, kad gerai dirbtų, turi pripažinti kelis svarbius principus". P. Welles paduoda sekamus 6 pagrindinius punktus, kurie yra svarbūs ir reikalingi".

1. Turi būti sudaryta per tarptautinį susitarimą, kombinacija gikuotų jėgų, tų tautų, kurios prisirengė tai padaryti, kurį būtų galima vartoti apribuotoj arba platesnėj skalėj, ir kuris sustabdytų agresiją, neprileistų prie tarptautinių ginčų, ir bendrai palaikytų taiką pasaulyje.

2. Turi būti įsteigtas tarptautinis tribunolas, kuris išspręstų tarptautinius klausimus ir kuriuom galima pasitikėti.

3. Turi būti įsteigta tarptautinis būdas, kuris uždraus tam tikrų ginklų, kartu ir peržiūrėti gink-

4. Turi būti įsteigtos tinkamos ir praktiškos organizacijos, kurios spręstų ekonominius ir finansinius klausimus, ir kurios painformuos narius Jung. Tautų apie tai, tokiu būdu bus išvengiama pasisavinimas komercijinių ir finansinių nusistatymų individualų jėgų taip, kad pokarinis laikas galėtų būti epocha ekonominės kooperacijos ir kylančio gyvenimo standarto, o ne kompeticijos arba žemo gyvenimo standarto visiems.

5. Turi būti pripažinti principai vienodo suverenumo visoms valstybėms, didelėms ir mažoms, ir drauge su tuomi, pripažinimas principo, kad kelias turi būti prirengtas nepriklausomybei ir savivaldybei tų žmonių, kurie reikalauja laisvės, kaip tik jie bus pozicijoj prisiimti ta teise.

6. Pagaliau tokiam pasaulyje, už kurį mes kariaujame, neturi būti reikalaujama egzistuoti tokiam terminui, kaip "rasinė arba religinė mažuma".

P. Welles, pabrėždamas šeštą punktą sako — "jeigu pasaulio žmonija kariauja ir miršta užlaikyti ir įamžinti žmogaus laisvę, pagal teisę, ar galima manyti, kad "žmonės Jung. Tautų sutiktų vėl įsteigti sistemą, pagal kurią žmonija priklausytų prie tokių "mažumų"? Lygybė žmogaus, kaip ir lygybė žmonių negali būti suteikta nusprendimu (fiat). Lygybė priklauso nuo jų atsiekimų ir nuo jų asmeninių vertybių. Bet lygybė žmonijos teisių ir progų yra suteikta kiekvienam pagal šventą teisę. Tai yra esencija demokratinio įsitikinimo".

Prieidamas prie šių išvadų, p. Welles pavartojo įrodymui, susitarimui, kurie sudaro tarp Amerikų supratimą ant kurio Pan - amerikozmas stovi. Jis primena, kad tai nebuvo atsiekta per vieną dieną arba iš kokių braižinių.

"Ne", jis sako, "atsieki-

3RD WAR LOAN

15 BILLION DOLLARS (Non-Banking Quota)

Back the Attack—with War Bonds

SAFEST INVESTMENTS IN THE WORLD

- United States War Savings Bonds Series "E"; gives you back \$4 for every \$3 when the bond matures. Interest: 2.9% a year, compounded semi-annually, if held to maturity. Denominations: \$25, \$50, \$100, \$500, \$1,000. Redemption: Anytime 60 days after issue date. Price: 75% of maturity value.
- 2 1/2% Treasury Bonds of 1964-1969; readily marketable, acceptable as bank collateral. Redeemable at par and accrued interest for the purpose of satisfying Federal estate taxes. Dated September 15, 1943; due December 15, 1969. Denominations: \$500, \$1,000, \$5,000, \$10,000, \$100,000 and \$1,000,000. Price: par and accrued interest.
- Other securities: Series "C" Savings Notes; 7% Certificates of Indebtedness; 2% Treasury Bonds of 1951-1953; United States Savings Bonds Series "F"; United States Savings Bonds Series "G".

mai buvo įvykdinti per ilgų metų laiką, ir reikėjo akto agresijos prieš vieną iš Amerikos respublikų, Jung. Valstybių, kad įvykdinti galutiną sujungimą ir susipratimą Vakarų Žemyno.

"Gali būti, kad tikriausias kelias, kurį Jung. Tautos galėtų sekti, tai sudarymas tarptautinės organizacijos evoliucijos būdu. Praktiškas patyrimas, kurį Jung. Tautos įgijo karo laike, ir kaip pergalė bus iškovota, aiškiai įrodo kokios rūšies organizacija tą galės atsiekti.

Dėl tų, kurie kalba už izolaciją, jis išpėja neklausyti tų cinikų, kurių balsus mes kartas nuo karto girdime ir kurie sako, kad karai visada buvo ir bus, kad išsaugoti savo kailį, Jung. Valstybės turi nesikišti į kitų reikalus.

p. Welles sako, atsakydamas į šį provincialumą — "Šios šalies žmonės žino, kad šis nusistatymas buvo išbandytas ir nepasi-

KĄ LIETUVĖ LEITENANTĖ PATYRĖ PERSIJOJE

(LKFSB) Vidurinių valstyų gyventojai, lietuvaitė E. Kucevičiūtė, įstoju nurse į kariuomenę, buvo ilgainiui nugabenta į Persiją, kaip leitenantė - nurse. Gražios datulių palmių eilės iš pradžių joms sudarė malonų vaizdą, bet ilgainiui gyvenimas pasirodė netaip jau lengvas. Nursės apsigyveno barakuose, po 21 nurse kiekviename. Savo plieno šalčius jos puikiai išmoko panaudoti... skalbimui. Karštis ten nemažas ir bu-

vo joms nemažas džiaugsmas, kai už keletos blokų buvo įrengtos shower patalpos. Kai savo barake jos turi 120 laipsnių karščio, jos dar laiko, kad tai vėsu. Saulėje tuomet būna 165, o kartais pasiekia net 178. Kartais pasitaiko blogos smėlio audros. Nursės tam reikalui turi specialias maskes, kuriomis prisidengia veidą. Smėlio priverčia per langus, duris ir viduje negali nieko švariai išlaikyti. Moterims net plaukus pribruka smėlio. Tarnyboje nursės nešioja mėlyną uniformą ir baltus batus bei kojines. Tikras rūpestis toms, kurios, pav. su nešioja kojines, nes čia jų nenupirksi. Turi pasitenkinti daugiausia keanuotu maistu, kurs gero-kai atsibosta, užtat tikras malonumas būna, kai išėję medžioti kareiviai par-

neša nušovę gazele. Turi ir šiokių tokių pramogų: lošia baseball, turi krutamuosius paveikslus. Toje amerikiečių karių stovykloje yra ir nedidelis barakas, kuriame įrengta kopolyčia. Kaip leitenantė rašo, kapelionas visų kariškių mylimas ir net keletas

Kai pasiekė New Yorką žinia, kad Italija besalyginiai pasidavė, tai New Yorke tarp italų kilo didžiausias džiaugsmo. Štai tūla italė-pardavėja pasigriebus vienoj rankoj itališko sūrio, kitoj kilbaso šaukia ir kartoj savo kostumeriams tą netikėtą žinią.

Tėvų Pranciškonų Misijos 1943 m.

New Haven, Conn. — Šv. Kazimiero par. 40 val., atleidai spalį 3—5 d. Tėvas Juvenalis Liauba.

Cleveland, Ohio — Šv. Jurgio par., 40 val. atleidai. Spalį 10 — 12 d. Tėvas Juvenalis Liauba.

Baltimore, Md. — Šv. Alfonso par., Tretininkų rekolekciijos, visitacija, ir 40 val. atleidai, spalį 15—19 d. — Tėvas Juvenalis Liauba.

Chicago, Ill. — Šv. P. Marijos Nekalto Prasidėjimo par., Šv. P. Marijos Nek. Prasidėjimo novena ir misijos, lapkričio 29 — gruodžio 8 d. Tėvas Juvenalis Liauba.

Providence, R. I. — Šv. Kazimiero par., 40 val. atleidai, gruodžio 12—14 d. — Tėvas Justinas Vaškys.

Pittsburgh, Pa. — Šv. Vincento par., misijos, lapkričio 28 d. — gruodžio 5 d. — Tėvas Justinas Vaškys.

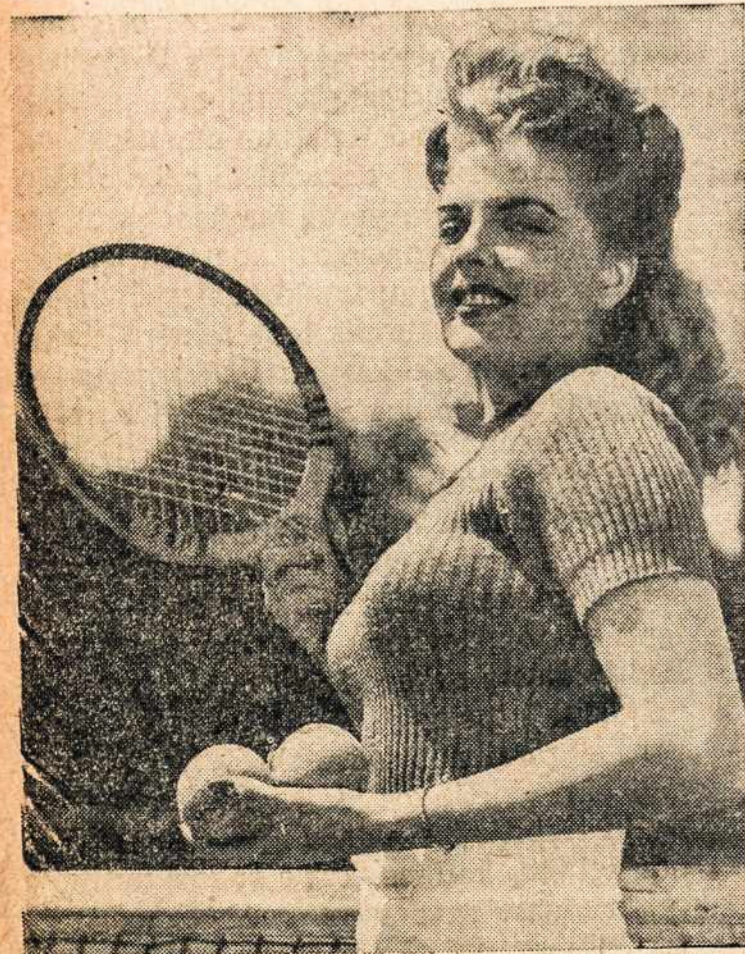
FRANCISCAN FATHERS
310 Orchard Pl.,
Pittsburgh, (10), Pa.

kitatikų panorėjo būti katalikais — yra konvertitų. Katalikės nursės surinko aukų auksinei monstrancijai įrengti. Jos taipgi palaiko altoriaus skalbinių švarą. Norėjo gauti gelių altoriaus puošimui, bet pasirodė, kad tas neįmanoma. Netoliese yra vietinių žmonių kaimelis, bet ten tiek nešvaros ir ubagystės, kad tiesiai sunku į jį dažniau nueiti. Ta lietuvė džiaugiasi, kad ji puikiai jau valdo jeep — tą kietą, karišką mašiną, kuri ten yra tačiau pati svarbiausia susisiekimui priemonė.

Ligoninėj esą kariai dažnai kalba apie namus ir planuoja, ką jie darys pargrįžę. O daugelis iš jų jau nebegrįš... Leitenantė rašo, kaip jos, baigusios savo darbą, saulėleidėje atkreipia savo žvilgsnį į jū amžino poilsio vietą, nuabraukia ašarėlę.

— Mes tik tyliai sau šnabzdame padėkos malonumą, — rašo leitenantė, — kad Jis leido mums čia dar būti gyvoms ir — kad leistų mums grįžti namo prie tų, kuriuos mylime... Kad namuose esantieji galėtų žinoti, ką čia atvykusieji vyrai veikia dėl jų nesiskųstų, kad galbūt yra kokais suvaržymas gyvenime maisto ir drabužių.

Laiško pabaigoje leitenantė prašo pasimelsti už išvykusiuosius toli į užjūrį.

P-lė Juanita Stark, esą geriausiai mylinti žaisti tennis. Hollywood Studijų žinovai mano, kad ji ateities filmų pasaulio žvaigždė.

Per Serafišką Švento Pranciškaus Meilę Į Taiką

Sv. Juozapo parapijoje Waterbury, Conn. yra gerai organizuota ir veikli Sv. Pranciškaus Sekėjų—Tretininkų Kongregacija. Vietos ir apylinkės kunigams pritariant, Waterburio Tretininkų Taryba ėmėsi iniciatyvos sušaukti pirmą Connecticut valstybės Sv. Pranciškaus Mylėtojų ir Tretininkų konferenciją ir taip pat padaryti trijų dienų kursą.

Konferencijos ir kursų tikslas buvo geriau supažindinti netretininkus, Sv. Pranciškaus Mylėtojus, su Sv. Pranciškaus dvasia, ypačingai su Jo Taikos ir broliškumo mintimis. Taip pat pačius Tretininkus buvo norima labiau išamontinti ir juos įtraukti į katalikų akcijos darbus.

Tiek kursai, tiek konferencija praėjo su dideliu pasisekimu. Nors tai buvo vietos katalikams naujas dalykas, bet tiek kursuose, tiek konferencijoje Tretininkai ir netretininkai uoliai dalyvavo. Tretininkai labiau išėjo į viešumą ir su Trečiojo Ordino darbais labiau susipažino.

Kursai prasidėjo rugsėjo 16 dieną ir tęsėsi tris dienas. Kursų pirmą dieną Tėvas Justinas Vaškys laikė paskaitą tema: "Sv. Pranciškaus dvasia ir Jo reikšmė mūsų laikams". Savo idomioje paskaitoje kalbėtojas nušvietė, kaip Sv. Pranciškus savo gyvenimu ir darbais atgavino tryliktam amžiuje pirmųjų amžių krikščionybę, kuri sužydė visą savo grožiu. Jei Sv. Pranciškaus dvasia, kuri yra tikra Evangelijos dvasia, šiandien

vėl imtų viešpatauti pasaulyje, sustiprėtų tikėjimas ir krikščioniškos dorybės imtų vėl klestėti. Tada tas didelis žemės turty iškojimas, kuris užmuša žmogaus sielą ir žemę paskandina ašaroje ir kraujuje, būtų sulaukytas. Dorybės nugalėtų geidulius. Žmonės susirišę Evangelijos meilės ryšiais, mylėtų vienas kitą, vienas kitam ištiestų pagalbos ranką. Po paskaitos sekė paklausimai.

Antrą kursų dieną T. J. Vaškys gausiai susirinkusiai publikai skaitė paskaitą apie "Trečiąjį Ordiną ir jo reikšmę". Sv. Pranciškaus dvasia reiškiasi per Jo įkurtuosius tris Ordinus. Trečiasis Ordinas buvo geniališkas Pranciškaus kūriny. Tai moderniškas pasauliečių vienuolynas. To vienuolyno nariai gyvena savo šeimose ir savo namus paverčia vienuolynais. Per Trečiąjį Ordiną Sv. Pranciškus norėjo atnaujinti visus Kristaus dvasioje. Trečiasis Ordinas — tai mokykla, iš kurios turi išeiti sąmoningi, susipratę ir veiklūs katalikai, pasiryžę visur stoti į kovą už Kristaus Karalystės įkūrimą žemėje.

Trečioje kursų dienoje, Kun. Dr. J. Bogušas laikė paskaitą apie katalikišką spaudą. Savo turiningoje paskaitoje kalbėtojas išskėlė didelę spaudos reikšmę, ypatingais mūsų laikais ir visų katalikų didelę pareigą visomis jėgomis remti lietuvišką katalikišką spaudą.

Sv. Pranciškaus Mylėtojų ir Tretininkų konferencija įvyko sekmadienį, rugsėjo 19 dieną. Iš

Dėdės Samo kariai atiduoda paskutinę pagarbą savo draugams, kurie žuvo paimant nuo Japonų Attu salą. Gilus susikauptimas šaukia Aukščiausiojo Kūrėjo suteikti južuvusiems draugams amžinos ramybės, o jiems didžiausios narso kelyje į Pergalę

ryto vietos Tretininkai turėjo iškilmingas Mišias ir bendrąją Komuniją. Trečią valandą po pietų Sv. Juozapo parapijos bažnyčioje, bažnytinėmis iškilėmis, buvo atidaryta konferencija. Bažnyčios chorui sugiedojus kelias giesmes, Tėv. Justinas Vaškys pasakė konferenciją. Po konferencijos, visi bažnyčioje esą vietos Tretininkai ir apylinkės parapijų Tretininkų atstovai, iškilmingai atnaujino savo įžadus. Po Popiežiško palaimi-

nimo, Kunigas J. Valantiejus; asistuojant Kun. Dr. Bogušui ir Kun. Gauronskui, davė palaiminimą su Švenč. Sakramentu.

4 val. didžiulėje Sv. Juozapo salėje buvo pradėtas konferencijos posėdis. Kunigas J. Valantiejus atidarė konferenciją malda ir savo sveikinimo kalba. Chorui sugiedojus Amerikos ir Lietuvos himnus, Kun. M. Pankus tarė nuoširdų sveikinimo žodį. "Sv. Pranciškaus meilė mane atvedė į

šią konferenciją", — kalbėjo kun. M. Pankus, New Britain Lietuvių par. klebonas, — "ir linkiu, kad Sv. Pranciškaus meilė degtų visų širdyse".

Po sveikinimų, sekė Tėv. Justino Vaškio paskaita: "Trečiasis Ordinas ir katalikų akcija". Savo paskaitoje jaunas pranciškonas pažymėjo, kad kiekvienas Sv. Pranciškaus sekėjas Tretininkas turi būti netik susipratęs, sąmoningas katalikas, bet kartu ir veiklus. Jis visuomet turi stovėti po Kristaus vėliava ir užsidegęs didele Dievo ir artimo meile, nepaisydamas jokių pavojų, turi drąsiai stoti į kovą už Kristaus Karalystės išplatimą pasaulyje. Kiekvienas Tretininkas turi būti drąsus Kristaus kovotojas. Jis turi stoti į pirmąsias Bažnyčios kovotojų eiles ir visur vadovautis Bažnyčios vadų nurodymais. Savo paskaitoje kalbėtojas praktiškai nurodė kovos ir apaštalavimo būdus: gerą pavyzdį, malda, auką, spaudą, labdarybę, blaivybę. Konferencijos dalyviams paskaita padarė didelį įspūdį.

Po paskaitos apylinkės Lietuvių parapijų atstovai padarė pranešimus iš Tretininkų Kongregacijų stovio ir veikimo.

Po pranešimų ir paklausimų, Kun. M. Pankus uždarė konferenciją malda.

Konferencijoje dalyvavo apie 300 asmenų. Tretininkų atstovai dalyvavo beveik iš visų apylinkės parapijų. Kunigai dalyvavo sekančieji: Kun. J. Valantiejus, Kun. M. Pankus, Kun. B. Gauronskas, Kun. J. Bogušas, Kun. A. Čebatorius. Konferencijai pirmininkavo Tėv. Justinas Vaškys, sekretoriavo — Mrs. R. Sembrickienė, Mrs. E. Janušaitienė ir B. Mičiūnienė

iš New Britain, Conn.

6 val. vakare prasidėjo konferencijos serafiška vakarienė su įdomia programa, kurią vadovaujant, sumaniam muzikui p. A. Aleksui, išpildė vietos moterų choras. Vakarienės metu kalbas pasakė: Kun. J. Valantiejus, Town Clerk Mrs. Mary Kilmartin, kuri viešai prisipažino, kad ji nuoširdžiai myli Sv. Pranciškų Asyžietį ir yra Tretininkė; sveiku City tax collector H. Mangini, City Assessor J. Jenušaitis, Alderman E. Lasky, Sheriff A. Francis, Mr. A. Aleksis ir T. Just. Vaškys. Vakarienėje dalyvavo apie 500 žmonių. Šią puikią vakarienę su programa suruošė Tretininkės. Jos ištytas savaitės dirbo kaip bitutės. Savo triušo pelną jos paskyrė kilniam tikslui — paremti katalikišką ir lietuvišką savo parapiją. Pelno gauta virš \$400.00.

Prieš konferenciją ir Sv. Pranciškaus šventę rugsėjo 17 dieną, T. J. Vaškys vedė noveną, kuri buvo gausiai lankoma. Žmonės ėjo prie sakramentų ir meldėsi už Amerikos pergalę ir Lietuvos nepriklausomybę. Susižavėję Sv. Pranciškaus idealais, į Trečiąjį Ordiną įstojo 15 naujų narių, o šeši padarė profesiją.

Tuo metu, kai Sv. Juozapo parapijoje per dvi savaites vyko tikras pranciškoniškas judėjimas, Waterburio miesto gatvėje per kelias dienas advokatas Mr. Sullivan susirinkusiems žmonėms kalbėjo apie Sv. Pranciškaus ir Jo Trečiojo Ordino reikšmę mūsų laikams. Žiūrint į tą jauną advokatą, apsuptą žmonių minios, miesto aikštėje, atrodo, kad Sv. Pranciškus atėjo kvesti visus stoti į kovą su savim, į kovą už Kristų.

Waterburietis.

Amerikos Lietuvių Konferencijos REZOLIUCIJOS

priimtos rugsėjo 2—3 dd., š. m., Pittsburgh, Pa.

DĖL TREMTINIŲ REZOLIUCIJA

KADANGI Lietuva buvo Sovietų sąjungos okupuota nuo 1940 m. birželio mėnesio iki 1941 birželio mėnesio, ir

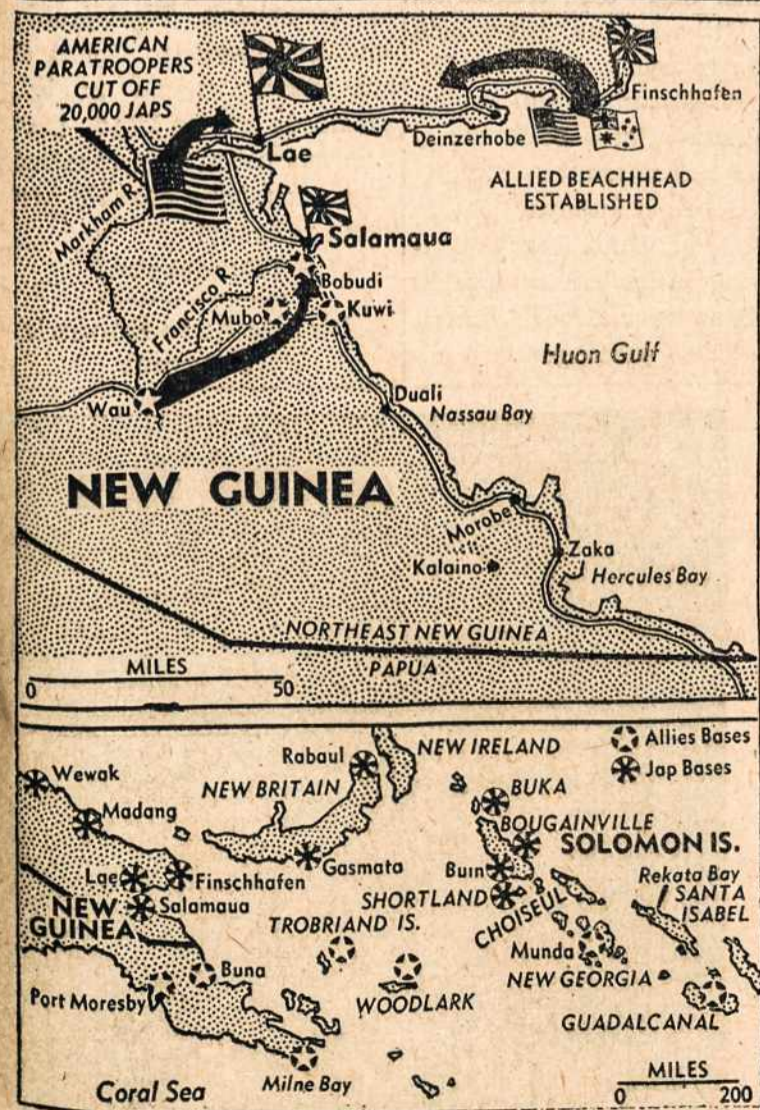
KADANGI Sovietų Sąjungos okupavimo metu buvo iš Lietuvos išvežta apie 50 tūkstančių civilinių Lietuvos piliečių, kurių tarpe daug senių ir mažų vaikų, ir

KADANGI išvežtųjų adresai ir būklė yra nežinomi jų giminiams ir Amerikos Lietuviams,

TAI KONFERENCIJA NUTARIA įpareigoti Amerikos Lietuvių Tarybą kreiptis į State Departmentą ir į Amerikos Raudonąjį Kryžių su prašymu išgauti iš Sovietų Sąjungos Vyriausybės ir Sovietų Sąjungos Raudonojo Kryžiaus ar Raudonojo Mėnulio Rago (Red Crescent) adresus Lietuvos tremtinių, patikrinti jų būklę ir nurodyti kelią, kuriuo einant būtų galima suteikti pagalbą tiems, kurie pagalbos yra reikalingi.

Šita rezoliucija išplaukia iš ir yra priimta draugiškumo ir humaniškumo dvasioje. Konferencija reikią vilties, kad ji tokioje pat dvasioje bus sutikta ir joje išreikštas prašymas bus draugiškai ir humaniškai išpildytas.

Leonardas Šimutis, Pirmininkas
P. Grigaitis, Sekretorius

Žemėlapis parodo, kur Pacifike eina kovos su japonais ir kur japonų karo bazės. Šis viršutinis žemėlapis parodo kaip Dėdės Samo kariai apsupo japonus Lae bazėje ir juos išsteškino. Žemutinis žemėlapis parodo, kur japonai įsistiprinę Salomon salose.

ŠALPOS LIETUVAI IR JOS TREMTINIAMS ORGANIZAVIMAS

KADANGI žiaurusis karas skaudžiai palietė Lietuvą ir jos gyventojus;

KADANGI dviejų okupacijų ir karo veiksmų pasekoje tūkstančiai Lietuvos piliečių buvo iš Lietuvos ištremti arba turėjo pasišalinti į tolimus kraštus ir dabar gyvena sunkiame varge ir skurde, tai Amerikos Lietuvių Konferencija, susirinkusi Pittsburghe, 1943 m. rugsėjo 2 ir 3 dienomis, —

NUTARIA:

- Surasti kelius ir būdus teikti Lietuvos karo aukoms pagalbą pinigais, drabužiais, avaline, vaistais ir kitokiomis priemonėmis bendradarbiaujant su Amerikos Raudonoju Kryžium ir su atitinkamomis kitų tautybių įstaigomis;
- Iš anksto ruošti padėti Lietuvos žmonėms, kai tikslai atsidarys galimybė juos pasiekti,
- Isteigti Amerikos Lietuvių Tarybos priežiūroje centralinį šalpos fondą, kuris palaikys ryšius su National War Fundacija;
- Atsišaukti į šiuo metu veikiančias Lietuvos šelpimo ir tremtinių gelbėjimo komitetus, raginant juos susispiesti sudaryti derinamąjį centrą, kaip kad yra padariusios kitų tautinių grupių organizacijos.

Leonardas Šimutis, Pirmininkas
P. Grigaitis, Sekretorius

REGARDING THE ISSUANCE OF U.S.A. STAMPS TO COMMEMORATE LITHUANIA

The All-American Conference of the duly elected representatives of patriotic fraternal, war veterans, civic and cultural organizations of American and Canadians of Lithuanian ancestry, meeting at the William Penn Hotel, Pittsburgh, Pa., on the 2nd and 3rd days of September, 1943, after due deliberation and consultation, enacted the following resolution:

WHEREAS, the Republic of Lithuania was, after Austria and Czecho-Slovakia, the first pre-war victim of Hitler's aggression, in that Nazi Germany had in March, 1939, seized from Lithuania the port and district of Klaipėda—Memel;

WHEREAS, the Republics of Lithuania, Latvia and Estonia were respectively, after Poland, second, third, fourth victims of totalitarian connivance and invasion in the present war; and

WHEREAS, the aforesaid Baltic Republics had suffered two invasions within a year, first by the Soviet Union and then by Nazi Germany, but are presently indomitably waging an effective underground resistance against the occupying civil and military forces of Germany against all attempts to impose and perpetuate a foreign rule of Quislings of an eastern power; and

WHEREAS, the Government of the United States of America has authorized the issuance by the Post Office Department of a special series of United States postage stamps in commemoration of European countries which have been over-run and occupied by the Axis powers; and

WHEREAS, the Post Office Department has thus far authorized the issuance of special postage stamps of 5-cent denomination in commemoration of but twelve, out of fifteen, European countries which have been over-run by the Axis powers, in effect overlooking the Baltic Republics of Lithuania, Latvia and Estonia; and

WHEREAS, the issuance of special postage stamps, of the conquered countries series, in commemoration of the freedom-loving Peoples of Lithuania, Latvia and Estonia would serve as the best means for transmitting to them a definite encouragement and a hope that their anti-axis resistance and their courageous fight for liberty and independence is being watched and respected by the American Democracy, and that the fulfillment of the

Iš SSSR Išlaisvintieji Tremtiniai, Kile Iš Lietuvos

(LKFSB) Iš Londono gavome šį sąrašą tremtinių, gimusių Vilniaus krašte, artimosiose žemėse ir Nepriklausomoj Lietuvoj, kurie, einant rusų - lenkų susitarimu, drauge su lenkais tremtiniais buvo iš SSSR išlaisvinti. Jų pavardės sulenkintos, bet paduodame netaisę, kad nesudarytume sunkumų giminėms ir pažįstamiems, kurie norės juos sueškoti ir sušelpiti, nes būdami lenkų įstaigų globoje, jie tokiomis pavardėmis yra ir dabar užrašyti. Kad lengviau būtų susivokti, prie vardo dedama gimimo metai, gimimo vieta ir pa-baigoje — vieta, kur išvykęs:

(Taša)

Godlevskis Juozas 1934 Prūdziai — Teheranas.	Grigas Julius 1896 Darželiai — Teheranas.
Godlevskis Justas 1893 Dailiškės — Teheranas.	Grigorjevič Veronika 1900 N. Vileika — Teheranas.
Godlevskis Ričardas 1928 Brodiškiai — Teheranas.	Grzelak Eugenijus 1929 Vilnius — Teheranas.
Godlevskis Vytautas 1900 Vilnius — Teheranas.	Grzybovska Janina 1912 Švenčionys — Teheranas.
Gogolinska Irena 1933 Vilnius — Teheranas.	Gubskis Tadas 1928 Disna — Teheranas.
Golub Bernardas 1925 Vilnius — Teheranas.	Gudalaitis Emilija 1909 — Teheranas.
Gosolovič Edvardas 1926 Lyda — Teheranas.	Gusc Adelė 1915 Lyda — Teheranas.
Grocholska Elena 1928 Marijampolė — Teheranas.	Gusc Janina 1910 Lyda — Teheranas.
Grocholska Katrė 1924 Marijampolė — Teheranas.	Gusc Marija 1875 Lyda — Teheranas.
Grocholska Paulina 1898 Marijampolė — Teheranas.	Gutkovska Stefa 1930 Vilnius — Teheranas.
Grodzki Vytautas 1891 Marijampolė — Teheranas.	Gutkovska Veronika 1924 N. Švenčionys — Teheranas.
Grodzki Vytautas 1892 Druskininkai — Teheranas.	Janusik Petras 1926 Liudvinavas — Teheranas.
Grošek Aleksandras 1927 Vilnius — Teheranas.	Januško Jonas 1927 Vilnius — Teheranas.
Grumbienin Antanas 1931 Švenčionys — Teheranas.	Jašinskas Andrius 1927 Vilnius — Teheranas.
Grumbianin Antanas 1874 Švenčionys — Teheranas.	Jašinskis Andrius 1927 Vilnius — Teheranas.
Gruževska Zofija 1892 Vilnius — Teheranas.	Krol Irena 1935 Vilnius — Afrika.
Griganiec Jonas 1891 Lyda — Teheranas.	Kuntaras Arsenijus 1896 — Afrika.

Atlantic Charter and the Four Freedoms will be their justly earned reward for their sacrifices,

NOW, Therefore, Be It

RESOLVED, that this conference, representing a million of Americans of Lithuanian descent, petition the President of the United States of America and the Postmaster General to authorize the issuance, in a series of conquered countries already authorized, of special postage stamps in honor of the sovereign Republics of Lithuania, Latvia and Estonia.

Leonardas Šimutis, Chairman
P. Grigaitis, Secretary

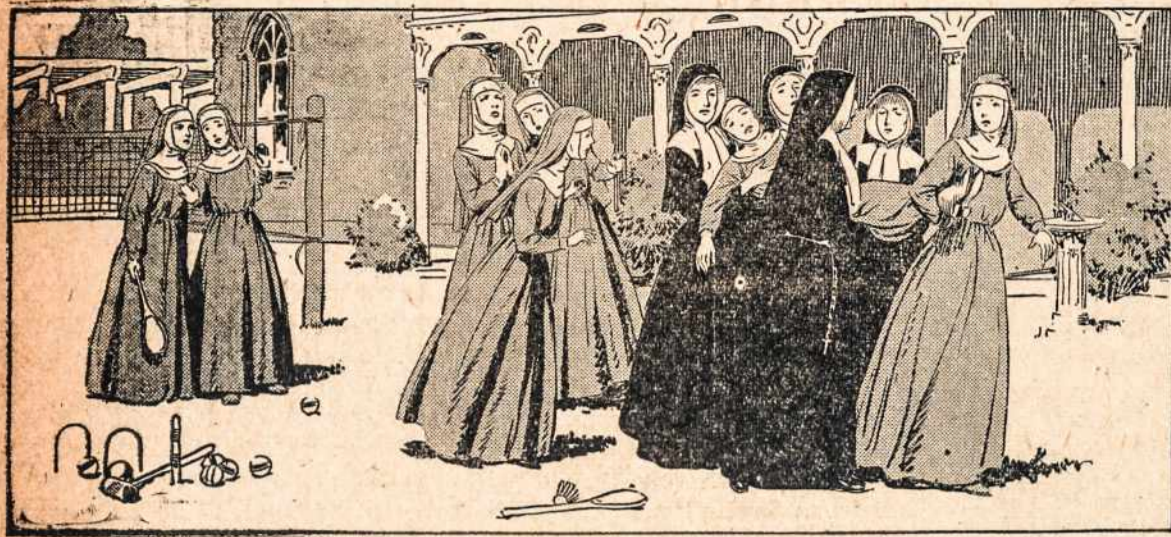
Kviatkovska Marija 1908 Vilnius — Afrika.
Kviatkovska Regina 1931 Vilnius — Afrika.
Korčak Kristina 1938 Šumskai — Afrika.
Kosnikovska Zosė 1910 Disna — Afrika.
Kovalevska Marija 1905 Druja — Teheranas.
Kozak Emilija 1899 Trakai — Teheranas.
Kozirskis Jonas 1905 Pudliskiai — Teheranas.
Kinaš Jadvyga 1930 Vilnius — Teheranas.
Kinaš Marija 1928 Vilnius — Teheranas.
Kinaš Jonas 1934 Vilnius — Teheranas.
Kacmajer Zigmąs 1926 Vilnius — Teheranas.
Kamieniecka Juzė 1885 Šiauliai — Teheranas.
- (Bus daugiau)

CAPTAIN—War is his profession but football is his recreation. He's big Casimir Myslinski, of Steubenville, Ohio, captain and center of Army team at U. S. Military Academy, West Point, N. Y. He's learning grid tactics under Head Coach Earl Blaik.

BERNADETOS GIESMĖ

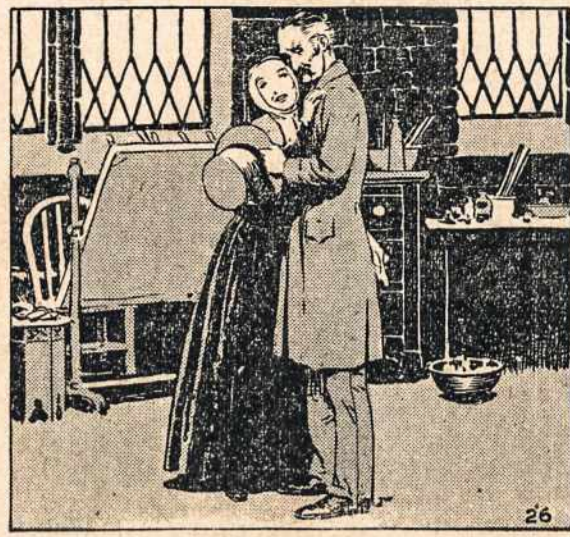

Vienuoelės nunešė Bernadetą į lovą

Vienuoelės Seserys nunešė ir paguldė Bernadetą į lovą. Visoms atrodė, kad ji arti mirties. Bet staiga, Bernadeta atvėrė akis ir sakė: — Aš dar nemirsiu. — Iš tikrųjų už šešių dienų ji galėjo iš lovos pasikelti.

Vienuoelyne Bernadeta parodė turį gabumų piešimui ir taip pat išsiuvinėjimui bažnytinių rūbų. Ir taip metai slinko po metais; pasaulis net ir užmiršo Liurdo Bernadetą. Bet Liurdas niekada neužmiršo Marijos išrinktosios mergaitės. Ir štai iš Liurdo atvažiavo į vienuolyną būrys

žmonių, tarp kurių buvo ir Bernadetos tėvelis. Liurdo miesto viršininkas atsiuntė savo pagalbininką, o kunigas Peiramalis paliepė kunigui Pomianui važiuoti ir tikrai visa sužinoti apie Bernadetos gyvenimą. Bernadeta apkabino savo tėvelį ir priglaudė savo galvą prie jo veido. Keletą minučių buvo tylą, paskui Bernadeta klausinėjo ir atsakinėjo į įvairius klausimus. Kada atėjo atsiskyrimo valanda, kunigas Pomianas pasikvietė Bernadetą nuošaliai ir tarė: — Klebonas Peiramalis mane prašė tau įduoti šitą Dievo Motinos paveikslėlį. — Jis taip pat man prašė

Bernadetos tėvelis atvažiavo

tau pasakyti, kad jei tau ko nors reikės, pasiųsk jam šitą paveikslėlį ir jis visa supras. — Bernadeta jam nuoširdžiai padėkojo. Bernadetos gyvenimas vienuolyne buvo ramus ir šventas. Tik staiga laikraščiai sudrumstė vienuolyno tylą. Vienuoelės skaitė: — Karas paskelbtas! Prūsija paskelbė karą. — Pirmose karo savaitėse šv. Gildarso vienuolyne seserų skaičius sumažėjo. Jos važiavo į karo ligonines slaugyti sužeistųjų. Ir taip Bernadeta ir sesuo Marija buvo pasiųstos į Neverso ligoninę. Čia Bernadeta parodė savo malonią širdį ir didį šventumą.

Karo žinios pasiekė vienuolyną

“Darbininkas” išleidžia Vyskupo Būčio knygą: — Švč. Panelės Marijos Apsireiškimas Liurde. — Toje knygoje aprašyta Dievo Motinos apsireiškimas Liurde, stebuklai ir Bernadetos gyvenimas. Kadangi knygos išleidimas taip brangiai kainuoja, tai mes prašome visų įsirašyti į rėmėjų skaičių. Už jūsų prisųstus \$5.00 mes prisųsime tą brangią knygą, o jūsų vardas joje bus įrašytas į rėmėjus. Prisųskite savo auką šiandien, tada mes žinosime, kiek knygų atspausdinti.

Drawings copyright, 1943, by King Features Syndicate, Inc. Text copyright, 1942, by The Viking Press, Inc. Distributed by King Features Syndicate in co-operation with the Book-of-the-Month Club, Inc.

Prelatui Kun. Juliiu Maciejauskui

Plačiosios išeivijos istorijos pavarčius lapus, Užtinkame daug prakilnių, įžymių lietuvių; Nors tų Veteranų garsingų buvo maža skaičiumi; Bet visi jie spindėjo patriotizmu, mokslu, net šventumu.

Vieni jų mirtimi jau atsiskyrė iš mūsų, Kiti gi — tebžaliuoja, tarsi ažuolai šimtmečių girių, Pavieniai jie skynė mums takus gražios ateities, Dauguma jų — nurodė mums šviesesnį Rytą.

Tokių išeivijos garbingųjų sūnų tarpe, Tolimoje, saulėtoje Kalifornijoje užtinkame mes Garbingą senelį, nors dar jauną jėgomis, dvasia, Tai kun. Prelatą Juliiu MACIEJAUSKĄ.

Šiomet visuomenė gan plačiai paminės Jo garbingą Deimantinį — 75 met. — Gimtadienį, Ir smulkiausiai, maloniai, širdingai nušvies Prakilnius jo darbus tėvynėje Lietuvoj ir čia U.S.A.

Brangus Jubilias šio pasaulio slenkstį išvyko 1868 m., Garbingame krašte Lietuvos, Aukštaičiuj, Garsioje Krinčino parapijoj, Legeikių kaime, Iš gana turtingų ir labai pamaldžių tėvelių.

Gyvenimo pašaukimą aiškiai patyręs savyje, 1887 m. jis stoja Žemaičių Seminarijon Kaune, Čia gabiai pasižymi mokslu, dorybėmis, šventumu, Ir jau 1891 m. tampa įšventintas amžinai KUNIGU.

Išsųk jam tenka darbuotis garsioje Ramygaloj, Paskui Panevėžy pragarėsėja kilniais savo darbais, Vėliau gi, didžiausią savo gyvenimo dalį praleidžia. Garsioje Žemaitijos Švėkšnoj, Klaipėdos parubežyje.

Atvykęs čionai jis atranda apleistą kampelį: Bemokslus žemaičius, pakrypusią medinę bažnyčią, Ir, rodos, pamačius tą viską, už galvos susiėmęs, Zmogus bėgtum kur nors, kad ir akys to nematyti.

Bet jaunas, energingas Klebonas visai nenulūsta, Drąsiai jis ima tą viską į savo darbščias rankas, Ir su Dievo pagalba-palaima ir duoniais-geraširdžiais žmonėmis

Po gana trumpo laiko—padaro pavyzdžiausį kampelį Lietuvos. Štai, 1906 m. išvystame dangun stiebiančius bokštus Gražiosios Švėkšnos gotiko stiliaus bažnyčios, Kurios statymą, dekoravimą, puošnumą - artistiskumą

Atlieka net iš užsienio pakviesti artistai, meistrai. Bemokslui-tamsumui sumažinti, apšviesti lietuvius-tautiečius, Jis pirmutinis iš visų kitų visoj Lietuvoj

Steigia dviklasinę, grynai LIETUVIŠKĄ MOKYKLĄ, Kuri rusų-carų laikais buvo negirdėta naujiena.

Tėvynei po Didžiojo I-jo Karo atgavus sau Laisvę, Šioji mokykla 1919 m. jau tampa GIMNAZIJA 8-klasė, Ir savo puošniais rūmais ir parinkta profesūra, Jinai ir šiandien yra tikrai Lietuvos pažibų pažiba.

Neužtenka jam rūpintis vien liaudies apšvieta, Jis savo gailestingą širdį, budrią akį atkreipia ir ten,

Generolas H. H. “Hap” Arnold, Oro Laivyno galva, paėmęs šautuvą numeriu 1,000,000 ir pliekia į tolių, kad patyrus jo gerumą. Vaizdas pagautas Bolling Field range in Washington, D. C.

For Victory...

Buy

UNITED STATES DEFENSE BONDS * STAMPS

MAKE EVERY PAY DAY BOND DAY

Kur yra daug skurdo-vargo, kur ašaros rieda...

Tai turėčių, vargdienių, senelių — karti nedalia. Turėdamas jausmus tikrojo Samaritono savo širdyje, Jis steigia Švėkšnoje net 3 gražias prieglaudas, Kame randa sau tikrąjį žemėję Rojaus kampelį

Šimtai vargdienių, benamių — seni ir mažučiai bendrai. Surasti šioms milžiniškoms išlaidoms daug pinigų, Kruopščiai jisai ieško geradarių Lietuvoje, net Amerikoje, Ir kaip toji darbščioji bitelė savo saldujį medų,

Jis centas po cento vis krauna prakilniam Švėkšnos Avilyn. Daug-daug gero padarė, pagelbos ištiesė ranką

Neturtingai jaunuomenei, kuri mokslų siekė karštai, Ir tokie tapę inteligentais: inžinieriais, daktarais, kunigais, Iki grabo lentos jo geraširdyčių niekad neužmirš.

Labai daug gero jis yra padaręs, tikrai pasiaukojęs, Daug žmonių prispaustų iš vargo, bėdų, nelaimių išliuosavęs, Tai Didžiojo Karo — 1914-18 m. — žiauriaisiais laikais,

Kuomet Lietuvą valdė barbariški teutonai - vokiečiai. Tūkstančiai žmonių surado Jo asmenyje tikrąjį užtarėją,

Širdingą gynėją prieš tuos plėšriuosius okupantus, Ir nepaisant savęs, net artimo pavojaus savo gyvybei, Su žmonių įvairiais prašymais lankosi pas žandarus, net generolus.

Nerasi šiandien tokio žmogaus lietuvių tarpe, Kuris dėl idėjos šventos, aukštų ir prakilnių tikslų, Senatvėje apleidęs Tėvynę, net 12 sykių Atlantiką perskrieja,

Ir visa širdimi, prakaituojant darbuojasi U.S.A. saviškių gerovei. Per savo garbingą, darbštų ir gana ilgą amželį,

Jis daug pasaulio valstybių yra apkeliaavęs: Latviją, Estiją, Prūsiją, Suomiją, Prancūziją, Vokietiją, Angliją, Šveicariją, Italiją, Romą ir net Jeruzalę yra pasiekęs.

Išbuvęs Švėkšnoje garbingu Klebonu lygiai per 38 metus, Jis tampa garsiu Misijonierium už vandenynų plačiųjų:

Nuvyksta Anglijon, Škotijon, Kanadon ir net pačioje Amerikoje jau 6-tąjį sykį jis lankosi savo gyvenime.

Beveik nerasi Amerikoje lietuvių bažnyčios, koplyčios, Kame nebūtų skambėję Jo garsūs pamokslai: Rekolekcijos, novėnos ir turiningos misijos,

Tai plati yr dirva, jo milžiniškos energijos darbuotei. Stambiausį gal darbą U.S.A. Jis yra nuveikęs,

Tai įsteigdamas šv. KAZIMIERO PARAPIJĄ, vienuolyną, Lietuvišką mokyklą Los Angeles, Kalifornijoj saulėtoj,

Ir čionai daug sunkaus darbo, rūpesčio, net nuosavaus turto įdėta. Šiandien šioji vietelė, nors pradžioje yra maža,

Tačiau išgarsėjo visur savo pavyzdžiu, puikiausia tvarka; O vargšams lietuviams per desėtkias metų skurdus

Be savo kunigo, yra tikrai žemėje Rojaus vieta surasta. Kiek Bažnyčiai, Tautai, Lietuviams, Visuomenei

Gero, naudingo jisai yra gausiai nuveikęs, Čia sunku tiesiog man viską smulkiai aprašyti, Tą aiškiai žino vien tik gerasis Dievulis,

Ir prakilni, duosni, gailestinga kun. Prelato širdis. Švenčiant šiemet jo Deimantinio Jubilėjaus metus,

Matome nuveiktus jo darbus didžius, prakilnius, Darbus tiesiog deimantais pavadinėti vertus, Už kuriuos susilauks nuo Lietuvos Tautos amžinos pagarbos.

Savo tautiečių širdyse pasistatė sau garbingą paminklą, Ne iš akmens, aukso-sidabro, ar plytų, greit gėstančių, Bet paminklą nevykstantį, amžiną, nevykstantį garbės vainiką,

Kuriuos istorija visuomet minės ir Dievas atlygins danguje. Taigi, ilgiausi; -ilgiausių ir laimingiausių daug metų,

Mūsų brangiam ir garbingam kun. Prelatui, Jubiliatui, Metų brangių — Dievo malonės, šventumo pilnų, Metų dar ilgų — sveikatos stiprios, energijos, senatvės gausių!

Valio! Valio! dar sykį tikrąjį lietuvišką VALIO! Garsingam liaudies švietėjui, visuomenės geradariui,

Vargdienių ramintojui, uoliam Kristaus darbininkui, Prakilniam misijonierui, šauniam patriotui-tėvyniui,

Jubiliatui, kleb. Kun. Prelatui Juliiu MACIEJAUSKUI!!! Padangės Aras.

Istorinė Lietuvių Konferencija

Dalyvavo Per 500 Atstovų Iš Jung. Valstybių Ir Kanados

Sudėta Lietuvos Reikalams \$6,157,000

Išpirkta Karo Bonų Už \$150,000

(Tęsinys)

ANTRA DIENA

Konferencijos Bankietas

Trumpą kalbą pasakė J. Valskybių senatorius iš Delaware J. M. Tunnell, kad nepaprastai jam buvę malonu praleisti dieną su lietuviiais. Adv. F. J. Bagočius pasakė kalbą angliškai. Am. Liet. Tarybos sekretorius Dr. P. Grigaitis išreiškia padėką Pittsburgiečiams — Konf. Rengimo Komitetui už puikiai atliktą didelį darbą. Delegatų esą jau užsiregistravę 430. ...Dirbdami dėl Lietuvos dirbam Amerikos ir viso pasaulio naudai... Vienas žymus asmuo jam pasakęs, kad Lietuva tai yra taip sakant “test case”. Jei Lietuva bus laisva, tai ir kitos mažos tautos bus laisvos. Tas parodysias pasaulio kultūrinį pribrendimą. Gražią kalbą angliškai ir lietuviškai pasakė teisėjas Zuris iš Chicagos. A.L.T. išd. M. Vaidyla pranešė, kad jau yra suplaukę per \$2000 aukų Konferencijai ir tą sumą reikėtų greitu laiku padidinti iki \$100,000.

Vedėjas (kurs puikiai vartojo anglų ir lietuvių kalbas) persitatė bei supažindino visą eilę įžymių asmenų.

Meninę programą dalį išpildė chicagietės solistės: Ona Skiverytė, akomp. komp. A. Pociui; Ona Biežienė, akom. p-lei Mileriūte; ir Pittsburgietė ponja Činskienė, akomp. jos vyrui.

Pabaigoje visi bankieto dalyviai bendrai dainavo, vadovaujant p-lei Skiverytei ir A. Pociui “Kai aš turėjau kaime mergele”.

Sekė, toj pat salėje, šokiai, susipažinimai, pasišnekučiavimai, pasivašninimai, kaikurie nusitęsė ir iki gaidystės. Kadangi, beveik visi delegatai buvo apsistoję šiame pat viešbuty, tai kur tik nepasisuksi viešbučio koridoriuose visur išgirsi lietuviškai šnekant, susitiksi delegatų būrelius. Atrodė, kad vieni lietuviai “užvaldė” šį didžiulį viešbutį, kurio didžiausias lauko duris puošė iškabos: — “Welcome Lithuanian American Conference”.

Prasidėjo 9:30 ryte, rugsėjo 3 d. Količienė praneša apie moterų pietus.

A. F. Kneizys įteikia \$100.00 Norwoodo liet. katalikų auką. A. Ziemys iš Rochesterio prisųsčia \$25.00 asmeninę auką. S. B. L. Piličėjų dr-jos \$50.00 ir k. Sesijai pirmininkauja St. Gegužis. Konferenciją sveikina veikusius Lietuvos Konsulas Chicagoje Dr. Petras Daužvardis, pabrėžia, kad šioje konferencijoje iškelti šūkiai, priimtos rezoliucijos būtų stropiai visose lietuvių kolonijose įgyvendintos. Antras po karo bonų platinimo pirkimo turi būti Lietuvos gelbėjimas, jos žmonių ir tremtinių šelpimas.

Jaudinantis Referatas

Pakviečiama p. Alena Devenienė referuoti lietuvių tremtinių ir jų šelpimo reikalui. P-nia Devenienė (Vileišytė) yra pergyvenusi dalį tos tragedijos, kokia ištiko šimtus tūkstančių lietuvių šeimynų. Jos vyras Dr. Devenis, Waterburietis, Amerikos pilietis, buvo bolševikų areštuotas ir ištremtas Sibirą, kaip politinis kalnys. Jai su mažais vaikučiais pavyko iš bolševikų išsigelbėti ir sugrįžti Amerikon. Specialėmis Amerikos valdžios pastangomis iš Si-

Maistas — Žalia Žuvis

“Tremtiniai jokių žmogaus teisių neturi. Neturi nei vardo — tik numerį. Vienintelis maistas tai žalia žuvis, kurios prisigau do neršto metu ir susisūdo į statines. Didelė šventė yra kai gauna miltų susiplakti į karštą vandenį”. Darbas esąs sunkus prie kelių tiesimo ir anglų kasyklose, kuri kasama primityviu būdu — be jokių įrankių — grynomis rankomis. Tai tokia esanti išgarsintoji “Uralų Pramonė” — vergų darbas. Teri ne tik jokių daržovių nesą, bet jos vyras per visą laiką nematęs nei bulvės. Del tokio maisto tremtiniai gauna baisią ligą vadinamą “Siaurės Cinga”. Ta liga tai esanti tremtinio mirties nuosprendis... Ja sergą visi ten esą tremtiniai. Visai jauniems žmonėms pradeda, išpulti dantys, nukristi nagai ir abelnai prasideda gyvo kūno įrimas — “parodysiu” — šaukė per ašaras referantė.

(Bus daugiau)

Pirkite Karo Bonus ir Stampas

Mrs. Alma McEowen is a welder in an aircraft plant at Troy, Ohio. She is buying War Bonds to Back the Attack of her husband and three brothers, all seeing active duty on the fighting fronts.

biro buvo išgelbėtas ir jos vyras Dr. Devenis. Todėl ji galėjo tinkamiau pavaizduoti tremtinių likimą.

Lietuvos Okupacijų Tikslas

...“Mažai žinių apie lietuvius tremtinius, bet ir tos kurios mus pasiekia neša mirtį, šaitį, badą...”

...“Lietuva pergyvena dvi okupacijas. Abi jos turi tą patį tikslą — išnaikinti lietuvius... Nebus lietuvių — nebus Lietuvos... Vokiečiai veža lietuvius mirčiai, bet prieš tai dar išnaudoja pavojingose dirbtuvėse kur dažniausiai žūna bomboms sprogstant...”

...“Kaipo amerikietė norėčiau ką nors gero pasakyti apie mūsų sąjungininką (Rusiją). Norėčiau, kad jis būtų daugiau panašus į mus, nei į mūsų priešą... Rusijon esą išvežta 200,000 geriausių Lietuvos žmonių. Jai tekę išgyventi prie bolševikų 4 mėn. Lietuva būvusi pilna mongolų kareivių. Visur plėvėsavo raudonos vėliavos su laisvės šūkiais... “bet mes per tas vėliavas matėme tik raudoną kraują”...

Tremtiniai Rusijon esą dviejų grupių: politiniai ir šiaip masiniai gabenti gyventojai.

“Politiniai tremtiniai buvo gabenami prie Ledinuotojo vandenyno. Jų esą apie 75,000. Ten klimatas esą nepakenčiamas. Jokios daržovės neauga, tik mažytės pušaitės, ir šienas, nes žemė neatšyla giliau kaip per dvi pėdas ir tik apie birželio mėn. Toliau amžinai sušalus. Kitokių gyventojų ten nėra kaip tik tremtiniai kaliniai ir jų sargai”.

“Tremtiniai jokių žmogaus teisių neturi. Neturi nei vardo — tik numerį. Vienintelis maistas tai žalia žuvis, kurios prisigau do neršto metu ir susisūdo į statines. Didelė šventė yra kai gauna miltų susiplakti į karštą vandenį”. Darbas esąs sunkus prie kelių tiesimo ir anglų kasyklose, kuri kasama primityviu būdu — be jokių įrankių — grynomis rankomis. Tai tokia esanti išgarsintoji “Uralų Pramonė” — vergų darbas. Teri ne tik jokių daržovių nesą, bet jos vyras per visą laiką nematęs nei bulvės. Del tokio maisto tremtiniai gauna baisią ligą vadinamą “Siaurės Cinga”. Ta liga tai esanti tremtinio mirties nuosprendis... Ja sergą visi ten esą tremtiniai. Visai jauniems žmonėms pradeda, išpulti dantys, nukristi nagai ir abelnai prasideda gyvo kūno įrimas — “parodysiu” — šaukė per ašaras referantė.

“Tremtiniai jokių žmogaus teisių neturi. Neturi nei vardo — tik numerį. Vienintelis maistas tai žalia žuvis, kurios prisigau do neršto metu ir susisūdo į statines. Didelė šventė yra kai gauna miltų susiplakti į karštą vandenį”. Darbas esąs sunkus prie kelių tiesimo ir anglų kasyklose, kuri kasama primityviu būdu — be jokių įrankių — grynomis rankomis. Tai tokia esanti išgarsintoji “Uralų Pramonė” — vergų darbas. Teri ne tik jokių daržovių nesą, bet jos vyras per visą laiką nematęs nei bulvės. Del tokio maisto tremtiniai gauna baisią ligą vadinamą “Siaurės Cinga”. Ta liga tai esanti tremtinio mirties nuosprendis... Ja sergą visi ten esą tremtiniai. Visai jauniems žmonėms pradeda, išpulti dantys, nukristi nagai ir abelnai prasideda gyvo kūno įrimas — “parodysiu” — šaukė per ašaras referantė.

“Tremtiniai jokių žmogaus teisių neturi. Neturi nei vardo — tik numerį. Vienintelis maistas tai žalia žuvis, kurios prisigau do neršto metu ir susisūdo į statines. Didelė šventė yra kai gauna miltų susiplakti į karštą vandenį”. Darbas esąs sunkus prie kelių tiesimo ir anglų kasyklose, kuri kasama primityviu būdu — be jokių įrankių — grynomis rankomis. Tai tokia esanti išgarsintoji “Uralų Pramonė” — vergų darbas. Teri ne tik jokių daržovių nesą, bet jos vyras per visą laiką nematęs nei bulvės. Del tokio maisto tremtiniai gauna baisią ligą vadinamą “Siaurės Cinga”. Ta liga tai esanti tremtinio mirties nuosprendis... Ja sergą visi ten esą tremtiniai. Visai jauniems žmonėms pradeda, išpulti dantys, nukristi nagai ir abelnai prasideda gyvo kūno įrimas — “parodysiu” — šaukė per ašaras referantė.

“Tremtiniai jokių žmogaus teisių neturi. Neturi nei vardo — tik numerį. Vienintelis maistas tai žalia žuvis, kurios prisigau do neršto metu ir susisūdo į statines. Didelė šventė yra kai gauna miltų susiplakti į karštą vandenį”. Darbas esąs sunkus prie kelių tiesimo ir anglų kasyklose, kuri kasama primityviu būdu — be jokių įrankių — grynomis rankomis. Tai tokia esanti išgarsintoji “Uralų Pramonė” — vergų darbas. Teri ne tik jokių daržovių nesą, bet jos vyras per visą laiką nematęs nei bulvės. Del tokio maisto tremtiniai gauna baisią ligą vadinamą “Siaurės Cinga”. Ta liga tai esanti tremtinio mirties nuosprendis... Ja sergą visi ten esą tremtiniai. Visai jauniems žmonėms pradeda, išpulti dantys, nukristi nagai ir abelnai prasideda gyvo kūno įrimas — “parodysiu” — šaukė per ašaras referantė.

“Tremtiniai jokių žmogaus teisių neturi. Neturi nei vardo — tik numerį. Vienintelis maistas tai žalia žuvis, kurios prisigau do neršto metu ir susisūdo į statines. Didelė šventė yra kai gauna miltų susiplakti į karštą vandenį”. Darbas esąs sunkus prie kelių tiesimo ir anglų kasyklose, kuri kasama primityviu būdu — be jokių įrankių — grynomis rankomis. Tai tokia esanti išgarsintoji “Uralų Pramonė” — vergų darbas. Teri ne tik jokių daržovių nesą, bet jos vyras per visą laiką nematęs nei bulvės. Del tokio maisto tremtiniai gauna baisią ligą vadinamą “Siaurės Cinga”. Ta liga tai esanti tremtinio mirties nuosprendis... Ja sergą visi ten esą tremtiniai. Visai jauniems žmonėms pradeda, išpulti dantys, nukristi nagai ir abelnai prasideda gyvo kūno įrimas — “parodysiu” — šaukė per ašaras referantė.

Kleb. Kun. Mykolo J. Urbono Vardinių Išvakarėse

Didelias Nusipelnęs Tėvynainis, Kultūrininkas Ir Kunigas

Šiandien daug kalbama ir rašoma apie tuos, kurie ką nors veikia bei dirba lietuvių tautos naudai.

Tačiau, yra lietuvių darbuotojų tėvynainių, kurie ne tik mūsų laikais duosniai aukoja ir dirba, bet daug aukavo ir uoliai dirbo Dievui ir Tėvynei prieš 30 ar daugiau metų, ir jie visai nesigarsina spaudoje, jausdamiesi laimingais, kad galėjo ir gali dirbti Dievo garbei ir Lietuvos gerovei.

Čia noriu keliais bruožais trumpai prisiminti apie didelias nusipelnusį tėvynainį kultūrininką kun. Mykolą J. Urboną, Šv. Juozapo lietuvių parapijos kleboną, Du Bois, Pa., kurio nedidelė parapija ne vien gražiausioje tvarkoje, bet dar turi ne tik pradžios mokyklą, bet ir pirmąją lietuvių aukštesniąją (High School), prasidėjusią 1931 — 1932 mokslo metais.

Kai Jungtinėse Valstybėse mažai buvo lietuvių kunigų misijonierių, kleb. kun. Mykolas J. Urbonas jau važinėjo po parapijas su išganingomis misijomis, skelbė nuopelnigus pamokslus, ilgomis vaizdomomis klausė išpažinčių ir tarp žmonių plėtė tretininkystę, skleidė Šv. Pranciškaus idealus.

Kleb. kun. Mykolas J. Urbonas yra talentingas dainius, kurio kilnios iš įkvėptos eilės ir sielavamos tilpdavo ir teipa visuose katalikų laikraščiuose, taip pat yra pagarsėjęs rašytojas ir publicistas.

Šių katalikų darbuotojai dar atsimena kleb. kun. Mykolo J. Urbono leidžiamą ir redaguojamą populiarią mėnraštį "Meilė Dievo, Artimo ir Tėvynės", a-

jusį su viršum penkius metus ir turėjusį 5,000 skaitytojų.

Savo rankose turiu pirmąjį to mėnraščio numerį, kuris buvo pradėtas leisti su sausio mėnesiu, 1920 metais. Tas mėnraštis be viršelių, apimęs 28 puslapius įdomiausio turinio, pasiskirsto į tris dalis, būtent: 1) Meilė Dievo, 2) Artimo ir 3) Tėvynės. Kai čia Amerikoje ir Lietuvoje mažai tebuvo laikraščių, juo mažiau mėnraščių, šis kleb. kun. Mykolo J. Urbono pradėtas leisti mėnraštis pasiskelbė, trokšdamas, kad "toji Meilė savo šviesiais gaivinančiais spindulėliais išsiskleistų kuoplačiausiai, pasiektų kiekvieno lietuvių žirdį, ir tose visų širdyse sukurtų tikrą, karštą, visada liepsnojančią, niekada neužgesinamą meilę Dievo, artimo ir tėvynės!"

Be to, kleb. kun. Mykolas J. Urbonas leido kelius metus ir kitą mėnraštį, vardu "Pažanga". Pagarsėjęs publicistas taip pat yra buvęs Kunigų Vienybės "Forumo" ir kitų laikraščių redaktoriumi.

Kleb. kun. Mykolas J. Urbonas, kaip Gerasai Ganytojas, atsidavęs savo žmonių gerovei. Daug aukovo vienuolijoms, studentams, spaudai ir visokiems kultūros reikalams. Vienu žodžiu, jis neliauja dirbti Dievui ir Tėvynei, gi kūnu ir siela atsidavęs Dievo, artimo ir Tėvynės meilei.

Kleb. kun. Mykolo J. Urbono vardinių išvakarėse, su visais kitais skaitlingais gerbėjais, sveikinu didįjį savo Prietelį ir Geradarį, meldamas, kad Gerasai Dievas palaimintų visas Jūsų gyvenimo dienas, kad jus užlaikytų gražiausioje sveikatoje, kad dar ilguosius metus gyventumėte mylimųjų savo tautiečių gerbiui, Dievo garbei, Tėvynės Lietuvos gerovei ir šio krašto naudai!

Kun. A. Tamoliūnas.

PREL. M. L. KRUŠAS ŠIEMET MINI 65 M. AMŽIAUS SUKAKTĮ

Prelatas M. L. Krušas

(LKFSB) Pirmosios Chicagoje lietuvių parapijos — Šv. Jurgio — klebonas, vienintėlis lietuvis prelatas vidurinėse valstijose, šiemet susilaukė 65 m. amžiaus. Prel. M. L. Krušas yra gimęs 1878 m. rugšėjo mėn. 28 d. Šilalės parapijoje. Į Ameriką atvažiavo 1896 m. Iš pradžių čia dirbo fabrike, pasiuvėjęs, kepykloje ir draugų mokinio. Baigęs Šv. Marijos seminariją Cincinnati, Ohio kunigu buvo įšventintas 1903 m. birž. 13 d. Pirmąjį paskyrimą gavo į Šv. Jurgio parapiją vikaru, vėliau klebonavo Waukegane, Dievo Apaizdos parapijoje Chicagoje ir jau 25 metai kaip

dabar klebonauja Šv. Jurgio parapijoje. Visose parapijose, kur dirbo, rūpinosi ne tik tikybiniais reikalais, bet uoliai rėmė ir lietuviškuosius reikalus, lietuviškas organizacijas. Jam klebonaujant Šv. Jurgio parapija išmokėjo skolas, įgijo seserims namus ir padarė visą eilę kitų pagerinimų. Monsgr. M. L. Krušas daug prisidėjo prie seserų pranciškiečių įsteigimo, prie įkūrimo seserų namo Brazilijoje, yra uolus lietuvių spaudos skaitytojas ir rėmėjas. Jo sukaktis ir vardinės (Šv. Mykolo — rugs. 29 d.) pagerbta parapijos vakarienėje rugs. 26 dieną.

pasiūsti Kalėdų dovanėle, kurie yra užjūryje.

Vyčių kuopa neteko 31 nario. Šv. Petro ir Povilo draugija neteko 33 jaunųjų narių. Ši draugija savo nariams yra pasiuntusi po \$5 "cigaretams". Šių draugijų vėliavos su tais skaičiais yra iškabintos "Laisvės" svetainės klūbe.

- Čia pateikiama sąrašas paimitų jaunuolių iš mūsų kolonijos:
- Alfonas Medveckas (Medway)
  - Stasys Matunas
  - Albertas Makutėnas
  - Pranas Morkūnas
  - Petras Navickas (2-ras br.)
  - Juozas Narušis (agronomas)
  - Edvardas Navikas (Novak)
  - Juozas Pakštas
  - Alfonas Pavilionis (2-ras br.)
  - Wallace Pinkevicius
  - James Pinkevicius 2 br.
  - Klemensas Petravičius
  - Justinas Paūlauskas
  - Charles Rasinskas
  - Albertas Ričkus
  - Jonas Raulionis
  - Jonas Rovaitis
  - Leonas Radzevičius
  - Petras Skiauturis
  - Albertas Šalkauskas
  - Mykolas Statkus
  - Antanas Šidla
  - Andrejus Strakolo, leitenantas
  - Petras Šimonis
  - Jurgis Skrupskis
  - Steponas Soyko
  - Liudvikas Šlimas (3-čias br.)
  - Antanas Šestokauskas
  - Charles Šlokaitis
  - Ignas Stogis
  - Feliksas Savickas (3-čias br.)
  - Juozas Trepkus
  - Tamas Vokteris
  - Antanas Venskus
  - Vytautas Visminas
  - Bernardas Valinskas
  - Aleksandras Vasiliauskas
  - Jonas Vengraitis
  - Antanas Zagrockas (2-ras br.)
  - Juozas Zvingelis
  - Alfonas Zvirblis
  - Antanas Zvirblis (viso 3 br.)

HARTFORD, CONN.

ISPŪDŽIAI IŠ PITTSBURGH

Iš Hartfordo buvo išvykę delegatai p-nia Petrukevičienė ir kun. Kripas. Draugijos, ypač Lietuvos Gynimo Komitetas, rūpinosi, kad delegatai būtų išrinkti ir jie atstovautų visus lietuvius Tarybos suvažiavime. Labai įspūdingas buvo susirinkimas. Daug ir iš visur buvo suvažiavę delegatų - delegačių. Ten buvo kunigų, daktarų, advokatų, muzikų, profesorių, biznierių ir paprastų darbininkų. Dalyvavo daug iš jaunimo. Didžiausį įspūdį darė graži vieninga visų lietuvių dvasia. Visi - visos buvo suvažiavę, anot Ministerio Žadeikio kalbos, ne gerti, uliavoti, bet rimtam darbui. Pasidžiaugta, kad šiais laikais daug daugiau inteligentų buvo, nes jų daugiau randasi, negu anais laikais po pirmam karui. Mūsų lietuviškos inteligentiškos jėgos dabar daug stipresnės ir galingesnės. Mes tur būt ir daug turtingesni dabar ir turime daugiau gerų svetimtaučių prietelių, kurie mūsų tam rimtam darbui visa širdimi pritaria.

Bet pati Konferencija nors trumpa, dviejų dienų, daug ką atliko. Pradžia kuogeriausiai padaryta. Senatorių Davis ir Tunnell, Estijos, Latvijos, Anglijos atstovų ir kitų žymių svetimtaučių ir lietuvių pasakytos kalbos daug gerą padarė ir padarys. Man patiko daugiausia šie dalykai ir kalbos: Prof. Pakšto kalba, tai labiausiai patiko. Taipgi kun. Dr. Končias, kuri parodė kiek daug jisai pats daro ir Kunigų Vienybė. Labai patiko pirminio šimučio kalba ir gabus vadovavimas. Bėgalo brangus jisai lietuviams. Patiko graži

LAIKAS, SESE, JAU

Laikas, sese, jau
Į darželį tau:
Jau pavasaris atvyko,
Zemėj pašalo neliko.
Tik greičiau, greičiau.
Lyseles daryk,
Rūteles sodyk,
Kad išaugtų, išklestėtų,
Visą vasarą žydėtų,
Viešpaties prašyk.
Rūtos sužaliuos,
Gražiai garbiniuos,
Vasarėlė nors nekartą
Širdį liūdną ar išbartą
Rūtelė ramins.
Eik tik, sese, eik,
Į darželį greit,
Kolei jaunos dienos šviečia,
Visi mus prie darbo kviečia,
Tik greičiau, greičiau.

tvarka ir prisirengimas Pittsburgiečių su jų komisija. Labai gražiai viską prirėngė, tik gaila, kad nepradėta iškilmingomis mišiomis.

Komisijos visos gražiai ir sunkiai darbovos. Dabar tik lieka grįžusiems delegatams uždegti vietinius lietuvius pririnto PASTOVAUS Lietuvos išganymo - išlaisvinimo darbo. Jeigu seniau su menkesnėmis jėgomis galėjome daug nuveikti dėl Lietuvos išlaisvinimo, tai dabar mes turėtume daug lengviau ir greičiau nuveikti tą patį, nes didžiausiu pasaulio šulai, kaip Sventasis Pėvas, Prezidentas Rooseveltas, primieras Churchillas ir daug kitų kalba ir stoja užtai, kad visos okupuotos tautos, didelės

ir mažos turi būti laisvos. Pats Atlantic Charteris duoda geriausios vilties mūsų lietuvių ir kitų darbams. Tikrai neužmirškime svarbiausiojo... PATIES DIEVO! Galėtume daugiau raišyti, bet lai tie minėtieji išpūdziai ir kiti žodžiai patenkina. Lai gyuoja visi ir visos, kurie stoja ir kovoja už laisvę.

Paskui teko jūsų delegatui dalyvauti Seserų Pranciškiečių Seime Dievo Apveizdos Kalnuose, Seserų Akademijoje. Gražus būrys delegatų-delegačių. Daugiausia buvo delegačių. Daug praktiškų ir daug gerų nutarimų ir vaisingų raportų. Matyti, kad Seselių Rėmėjų skyrių ir pavienių vis daugiau ir daugiau atsiranda. Ištikro, remtinas jų darbas. Labai gerai daro tie lietuviai - lietuviškiečiai su jų komisija. Labai gražiai viską prirėngė, tik gaila, kad nepradėta iškilmingomis mišiomis.

Millions of Volunteers Settle Down to Hard Grind for 3rd War Loan

Washington, D. C., Sept. 15—With the first burst of enthusiasm spent, the "third" army of more than 4,500,000 volunteers settled down today for a steady siege and a day-by-day advance to reach its quota of fifteen billion dollars in the Third War Loan Drive.

Reports from all sections of the nation in the first week of the drive indicated that the battle to "Back the Attack with War Bonds" is progressing "according to plan," but that every possible effort must be exhausted if the goal of at least an extra \$100 War Bond for every income earner is to be reached.

First meager reports indicate that in some cities and in some sectors on this important battle front the immediate objective has been obtained and the quota met. In other sections a long hard pull will be necessary in the house-to-house and bench-to-bench canvass which has been undertaken in order to reach every man, woman and child in the United States.

This Third War Loan Drive is a challenge to the American people without parallel in history, for they are being asked to "lend" the largest sum of money ever raised in the life of any nation. It is a challenge to their will to sacrifice to "back the attack" of their husbands, sons, brothers and fathers who are sacrificing everything, even life, so that the people back home may continue to enjoy the freedom and liberty of the American way of life.

Reports from many of the urban sections of the nation indicate that workers are answering the challenge to send their dollars to war to "back the attack." "Fur coat" money, "automobile money," "new appliance money," "new home money," is going into War Bonds for the duration, into the assembly lines for tanks and planes, to settle today's job and guarantee a victorious America of tomorrow when every War Bond dollar will pay \$4 for \$3.

"Labor-Management committees are working hand in hand; returned war heroes, film stars, bankers, housewives, professional men, workers, clerks and salesmen and women in every walk of life are demonstrating that War Bonds bring unity to American life and that the nation is bonded in a common purpose in this great financing task," Ted R. Gamble, national director of the War Finance Division of the Treasury, said here today.

"The people of the nation are demonstrating that Americans on the home front can and will match the performance of the invading armies in 'backing the attack' when they are called upon to do a job," Mr. Gamble said.

Šis orlaivis karo fronte tarnavo, kaip artilerijai taikyklio akis. Sicilijoje labai daug pasitarnavo kalnuotojose pozicijose.

RYTINIŲ VALSTYBIŲ ŽINIOS

ROCHESTER, N. Y.

Šios kolonijos lietuviai, Federacijos skyriaus susirinkime iškeltam sumanymui surinkti nors \$500.00 L. T. T. darbus paremti, nuosirdžiai pritarė ir sudėjo net \$1,000.00, kuriuos p. J. Ričkis iškėlė Amerikos Lietuvių konferencijoje, Pittsburg, Pa.

Štai aukotojų vardai, kurie dar nebuvo paskelbti:
Po \$10.00 — Juozas Dirsas, Ant. Barkevičius, B. Dubiskas, F. Eismantas, Juozas Šaulis.

Po \$5.00 — W. Sabaliauskas, Ant. Šlevas, Juozas Dauda, Jok. Mastauskas, Kaziūnė Stašaitis, Ant. Marciulionis, El. Kundrot, A. Kundrot ir jo žmona, P. Berens, Ant. Baronas, K. Stučkus ir jo žmona, Ch. Šaulis, J. Karalius, V. Stirna, A. Cepas, M. Zemaitis, J. Ambrasas, V. Karvelis, S. Petkevičienė, M. Veželis, T. Beleckis, T. Paluikis, S. Razakevičius, J. Kovas, A. Ginkienė, E. Urbonienė, A. A. Kumparskienė, O. Kumparskaitė, M. Gražinienė.

Po \$4.00 — A. Pabijenskas.
Po \$3.00 — A. Stugis, P. J. Devonis, S. Bružas.

Po \$2.00 — P. Gudelis, P. Pūkai, M. Beliukevičius, P. Kraijer, J. Thomas, B. Kraijeris, J. Visbar, J. P. Brown, K. Sirius, J. Melinis, A. Dipper, E. Sinkevičienė, S. Keliūkas, V.

Kirčius, S. Nevinskas, A. Mastauskas, A. Strazdas, J. Želnis.

Po \$1.00 — A. Beliukevičius, J. Žekas, B. Šanavičius, F. Andrius, S. Cesonis, K. Sharrock, V. Veželis, O. Aučienė, J. Žiogra, D. G. B., V. Duoba, O. Perevičienė, D. Bubger, J. Bertman, A. Sabaliauskas, J. Brankas, J. Bitinas, J. Sedlickas, A. Baranauskas, A. Pauža, A. Stepnaitis, P. Skilinskas, Z. Apanavičius, M. Samolis, O. Gudeliene, A. Letkauskas. Šeši aukavo po 50c. ir vienas 25c.

Jeigu aukotojų vardų paskelbime būtų koki klaida, tai prašome kreiptis prie vyriausiojo aukų rinkėjo p. J. Brown, 57 Durnan St.

Dėkojame visiems aukotojams ir veikėjams; kleb. kun. J. Bakšui ir kun. Pr. Valiukui už paramą ir patarimus. Taipgi dėkojame "Darbininko" redakcijai už suteiktą vietos laikraštį "Darbininke" mūsų darbuotės aprašymams.

ALRK Federacijos Skyriaus Valdybos vardu
V. J. Apanavičius.

ELIZABETH, N. J.

Iš parapijos choro jau yra 18 vyrų paimitų, kurie randasi įvairiose vietose: Australijoje, New Guineja, Afrika ir kitur. Choras rengiasi savo nariams

ŽVAIGŽDĖ

YRA KITONIŠKAS LAIKRAŠTIS — SKIRIASI NUO KITŲ!

Ar ne tiesa, kad peržiūrėjęs daugumą laikraščių, sakai sau: "Na tai užbaigiau skaitęs kitą numerį", ir numeti jį į šalį.

TU NIEKUOMET "NEUŽBAIGSI" SKAITĖS "ŽVAIGŽDĖ" JĖZAUS ŠIRDIES LAIKRAŠTĮ! Kunigai randa joje daug medžiagos pamokslams ir pamokinimams;

Seserys-Vienuolės naudojami ja dvasiniam skaitymui;

Motinos semia iš jos stiprybės ir paguodos; Sergantieji randa joje paguodžiantį draugą; Visus "Žvaigždė" apšviečia!

Ieškoma geros širdies žmonių, kurie iš visų jėgų melstų ir apaštalaulyt, stengdami parnešti Kristaus Širdies Karalystę į kiekvieną lietuvišką šeimą. O patyrimas mums aiškiai sako, jog ten, kur tik įžengia Jėzaus Širdies laikraštis, ten ir žmonės greičiau susidraugauja su meilės ir pasiaukojimo mintimis. Kas platins Jėzaus Širdies laikraštį tikrai sulauks mūsų Dievo Širdies palaimos.

REMKIME ŠĮ KILNŲ, GRYNAI DVASINĮ DARBĄ SAVO MALDOMIS IR AUKOMIS!

DĖMĖSIO!

Nuo liepos mėn. padidintos "Žvaigždės" kaina metams \$1.00.

Išgykite gražų, spalvuotą Jėzaus Širdies paveikslą su šeimos pasiaukojimo malda. Kaina 50 centų.

UŽSAKYMAMS ADRESAS:

"ŽVAIGŽDĖ"

488 E. Seventh St., So. Boston, Mass.